

ДОРОГА

1942

Ліснені Друзями

Маршово

Музика: Я. Ярославенка.

f На-ста-не час: у-весь наш рід струсне і скине з себе
Схід,
пу - та, за-сви-ще з Захо-ду на Схід, на Схід, як
ви-хор чорний помста лю - та, за-сви-ще з Захо-ду на
Схід, А-а
Схід, на Схід, як ви-хор чорний помста лю-та. А-а

Приспів:
а - а *ff* За У-кра-ї-ну
а *ff*

встаю-чи із батьком вийдуть син і ма - ти
і ро-зі-трі-ють.
батьком вийдуть син і ма - ти,
ся мечі на жов-тих костях супо-ста - тів

НАСТАНЕ ЧАС!

СЛОВА: Ол. ГАЙ-ГОЛОВКА
МУЗИКА: Я. ЯРОСЛАВЕНКА

Настане час: увесь наш рід
Струсне і скине з себе пута;
Засвище з Заходу на Схід,
Як вихор чорний, помста люта.

За Україну встаючи,
Із батьком вийдуть син і мати,
І розігріються мечі
На жовтих костях супостатів.

Згадаємо ми їм усе:
Царизму кров, комуни рани,
Та й спалим... вітер рознесе
І роз'їдять їдкі тумани.

Приспів: ...

Засяє сонце у селі,
Засяє сонце в місті нашім
І на оновленій землі
Ми правди вип'єм повну чашу.

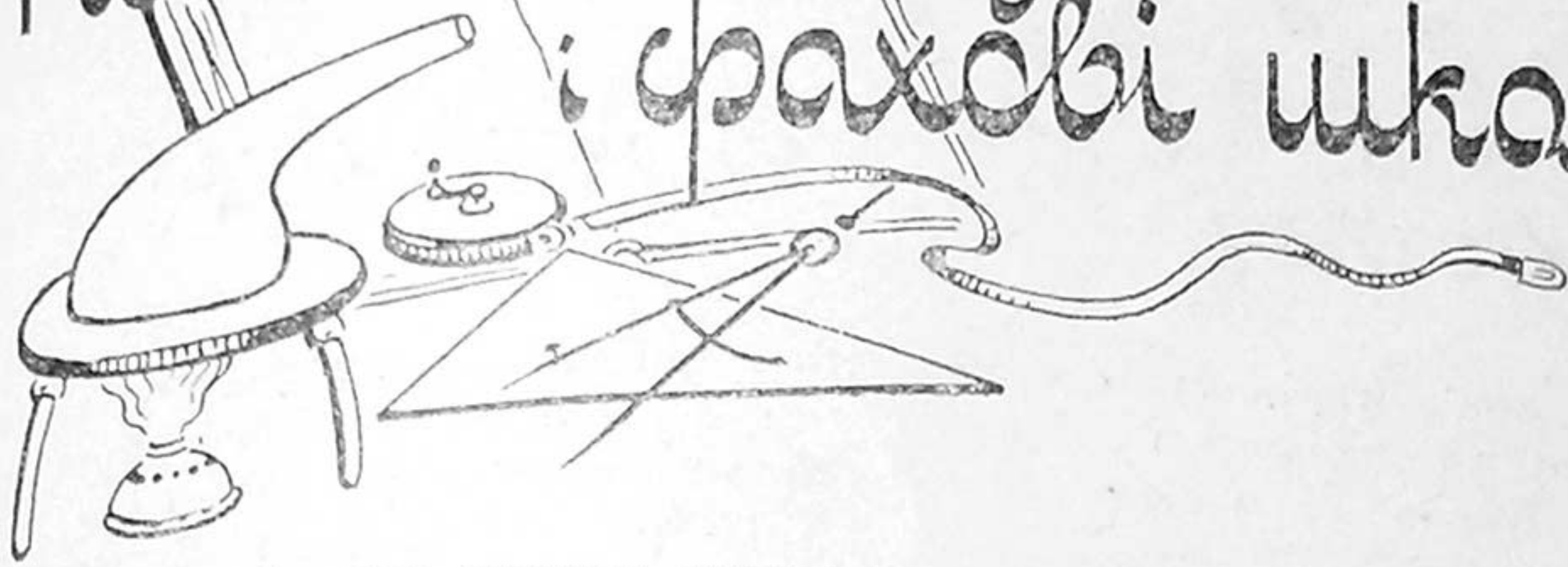
Приспів: ...

* Зі збірки поезій Ол. Гай-Головка „Сур-мач“, яка саме вийшла з друку, вибираємо одну поезію. Музику до неї написав відомий композитор Я. Ярославенко.

Наша молодь і фахові школи

Між іншим цікавими явищами нашого сучасного життя майбутній історик колись відзначить небувалий досі потяг нашої молоді до школи — до освіти. Воно й зрозуміло, коли взяти під увагу нашу історію, особливо ж історичні обставини недавніх часів.

Народ наш ще з князівських часів відзначався не тільки своєю високою культурою, але й освітою та охотою до науки. Та наша висока культура лишилася і до нині, але освіта дуже підупала з огляду на політичну нашу залежність, особливо ж у останні часи, тому здоровий народний інстинкт ніби спішить надолужити марно втрачений в житті народу час і направити вчинені йому шкоди.

Зрозуміле також і прагнення нашої молоді до загально-освітніх шкіл — гімназій, до наук гуманістичних, бо в них вона шукає виявлення тієї загально-людської правди, що мала б бути підставою для життя та розвитку й нашого народу.

Досі ми були народом рільників — „робили хліб“ на нашій дуже плодючій землі і нехтували її іншими безмежними природними багатствами. Навіть, роблячи той святий хліб, наші „хлібороби“ далеко не осягали всіх можливостей, які давала й дає їм наша земля — власне через брак фахової освіти. А того й не знали, що поза хлібом їх „свята“ земля у своїй глибині, та й на поверхні, має такі невичерпані багатства, що з них можна б жити й купатися в розкошах багатством і багатством нашим поколінням..., коли б тільки вони хотіли дати собі труду нахилитися і взяти собі ті багатства. Натомість у своїй прив'язаності до старовинного батьківського „хліборобства“ та через брак освіти лишали ми ті багатства (от як напр. кип'ячку) чужим людям, а самі йшли до них у наймити.

Так наші природні багатства через нашу невідомість ставали знаряддям нашого економічного занепаду і політичного закріпачення.

Сьогодні ми знаємо, в якому напрямі працювати, щоб втрачене надолужити. Та час не жде на лінивих та недбалих. Раз-у-раз на наших землях чужі люди відкривають нові багатства, і сьогодні або завтра обставини можуть так скластися, що, як ми самі не станемо до роботи коло них, то придуть чужі робітники і разом із роботою відберуть у нас і право на ту роботу й на ті багатства, яких ми самі не вміємо добути через брак потрібного фахового знання.

Наші землі багаті не тільки на сировину, але й на енергію для її обробітку: ми маємо вдостать гарного твердого палива (добірний земляний вугіль, торф, не говорячи вже про дороге для того вжитку дерево). Рідкого палива (кип'ячка) відкривають у нас поза галицькими землями

все нові й багаті джерела (от напр. у Полтавщині). Ми маємо величезні й досі ще мало використані джерела т. зв. „білого вугілля“ (енергія падаючої води на Дніпрових порогах).

З мінеральних сировин ми маємо найпотрібніші у великій кількості й дуже доброї якості — бахмутську сіль, глухівський каолін, чорноморські поклади цементового каменю, подільські фосфорити, наші невичерпані джерела прегарних вапняків, Криворізький залізняк, никопільський піролюзит (манганова руда), бахмутську ртуть — і т. д. Самі оті побіжно перелічені джерела неметалів і найпотрібніших металів дають можливість для заробітку і багатства на довгі ще роки мільонам людей.

Продуктами органічної сировини ми також надзвичайно багаті. Поминаючи вже згадану кип'ячку та дорогоцінні для сучасного життя продукти її переробки — мусимо згадати ще цілком, або майже непочаті в нас ділянки хемічно-органічного промислу: переробка кам'яно-вугільної смоли (органічні фарби і лічнічі препарати), сухий перегін дерева та його продукти (деревний оцет, деревний спирт, ацетон, терпентина, живиця, креозотові та гваяколові препарати і т. п.) дуже потрібні для сучасного промислу продукти. Синтез каучуку із винного спирту, перероблення олій на тверді товщі (головне соняшникової олії) — це все галузі хемічної промисловости, для яких

ми маємо просто невичерпані джерела дорогої сировини.

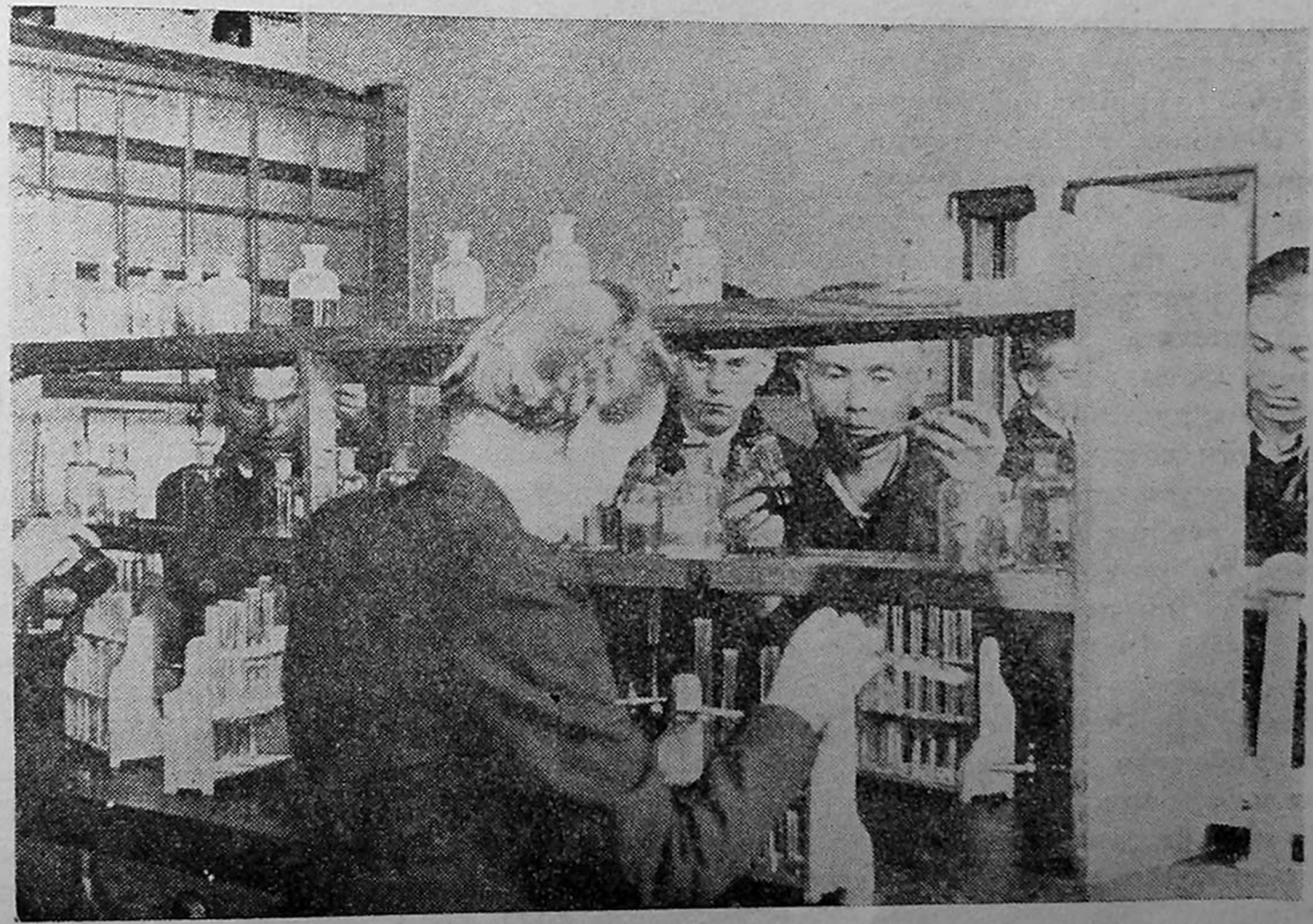
Хемічна технологія вже сама може дати нам величезні підвалини для розвитку і процвітання т. зв. „тяжкого промислу“.

За нею йде механічна технологія. Коли маємо залізо-сирівець, дерево, камінь (напр. поза згаданими вапняками наш прегарний кременчуцький і взагалі дніпровські граніти), багаті джерела вовни, шкіри, бавовни, льону, коноплі і т. д. — то чи не маємо найліпших виглядів для переробки усіх тих сирівців дома, замість того, щоб, як то часто досі бувало — продавати ту сировину за кордон і наново купувати її дома вже як фабрикат, оплачуючи чужого робітника, а то головне через брак нам потрібного до того фахового знання!

Тому що наші міста були опановані досі чужою інтелігенцією і мали чужого робітника-фахівця (поляка, москаля, а головне жида, який мав у своїх руках розподіл продуктів, торгівлю і гроші), ми в потрібній хвилині не мали з ким і не могли вчинити опору руйнуючій неволі болшевізму. Він подолав і примусив працювати на себе нашого „хлібороба“ силою озброєної сучасною наукою й організацією фахової інтелігенції та їй підвладного і нею вихованого фахового фабричного робітника.

Нині маємо спроможність усунути оті наші недоліки. Сьогодні маємо нам до послуг фахові українські школи, яких двері широко відчинені для українців. Не говоримо про занехаяння й загально-гуманістичної освіти: вона нам конечно потрібна на те, щоб утримати нашу інтелігенцію — цей мозок і сумління народу на відповіднім poziomі й висоті. Але цей, спеціально гарячий час, не чекає: коли його не використаємо для створення якнайширших кадрів нашої фахової інтелігенції і нашого фахового чорного робітника, коли переробки і розподіл наших природних матеріальних багатств через наше недбальство віддамо в чужі руки, то тим самим віддамо і ті наші багатства й себе самих — цілий наш народ під впливи і владу чужої міської культури й міської потужної організації і лишимося з власної вини тими, чим ми стали з примусу наших дотеперішніх панів.

Віктор Андрієвський.

Українська хемічна школа у Львові. (Фото В. Пронь).

ОРИСЯ

СПОМИН

Ю. МОВЧАН

Коли ударні загони полковника фон — Крігера досягли найвищого пункту Золотоверхого міста — Володимирської Гірки — позаду залунала команда:

— Гальт!

Батальйони переможного війська, серед яких був і український відділ четаря Петра Чалого, точно виконали команду.

Після сорокакілометрового маршу і смертельних боїв з відступаючим ворогом, справді кожному хотілося хоч на кілька хвилин зупинитися, сісти, дихнути на повні груди степового українського повітря! І ще де! В Києві, на березі Дніпра — Славути, на тому самому місці, звідки ще понад тисячу років тому Великий Володимир вперше проголосив на весь світ про заснування „великої придніпровської держави“ під охороною меча з хрестом — тризубом.

Четар Петро Чалий спочатку не йняв собі віри. Невже, не в Києві? Після двадцяти років! А може це тільки дивний, чарівний сон, нав'яний подихом перших днів пахучої української осені.

Пізнавав знайомі місця, блискавкою перескакуючи очима з однієї деталі на іншу. І... раптом його погляд прикувала звичайна, розташована на викруті гори маленька альтанка...

Та сама альтанка, під якою 20 років тому він востаннє сидів з дівчиною, яка врятувала йому життя... Невже, не в Києві? Невже все це збереглося? Навіть та стара гілляста акація росте... А може й вона десь тут поблизу живе?

Чалий відчув, як серце його в ту ж мить конвульсійно затіпало, і йому раптом схотілося негайно побігти туди, побачити те незабутнє, щастям оповите місце. Він здається і справді побіг би, але в той же час за спиною почувся голос кулеметника Голуба:

— Пане четарю! Ви колись обі-

цяли нам розповісти цікаву історію. Пам'ятаєте, ви сказали: як тільки вступимо до Києва — я вам щось таке-е-е розповім!

Петро Чалий повернув погляд на свою сотню. Вони теж були запылені, змучені, ці нащадки запорізьких козаків. І тільки очі їх, осяяні теплою, святковою і бадьорою посмішкою, радісно гляділи на вежі міста і хвилі Дніпра, і захоплювали аж ген-ген синьо-зелений лісостеп в напрямку

Чернігівщини і Звенигородщини. Ніхто з них не хотів ні спати, ні навіть просто лежати.

Тоді Чалий знову перевів погляд на другий берег. Там і далі стояла темна стіна курави, диму і вогню. Там нічого не було видно. І коли ще зовсім недалеко знову почулися гарматні постріли — Чалий зрозумів, що це таки не сон, а це — звичайна дійсність, принесена на могутніх крилах бомбовозів і смертоносним гуркотом гармат у незабутні вересневі дні 1941 року...

Все ж, одно було ясним. Коли

постріли доносилися щоразу все глухіше і глухіше, то значить, кривавий жидо-москаль таки добре тікав!

Петро Чалий ще раз глянув на стару гіллясту акацію і знову на своїх вояків. Зручно розмістившись півколом на трав'янистому березі Дніпра, вони з нетерпінням чекали на слова свого старого товариша. Та чекати довго не довелося. Петро ступив кілька кроків і за звичкою, смикнувши кілька разів за чорний вус, почав:

— Київ для мене не нове місто. В Києві я родився і тут я молодість свою першу провів. Але востаннє я бачив Київ ще 20 років тому... Декого з вас тоді ще й на світі не було... Після того, коли червоні полчища насунули з півночі і сходу, відділи Української Народної Республіки змушені були на деякий час відступити. Все ж, всім не можна було відходити, і наше командування залишило в місті деяку кількість людей для підпільної роботи. Мова йшла про створення нових повстанчих осередків, які могли б у слушний час знову стати до смертельного бою з кривавим наїздником. В число тих небагатьох підпільників попав і я. Передусім, тоді я мав заледве 18 років, був один з наймолодших і тому мене навряд чи хтось в чомусь запідозрив би. А потім — я родився в Києві, зростав у ньому і тому

знаю це місто, як п'ять своїх пальців. О, як я любив це Вічне Місто! Бувало, збереш гурт хлопців, візьмеш під руку бандуру і йдеш на цілий день ось сюди, на береги Ревучого. А у вечері... Найвеличніше виглядає наш Дніпро саме у вечері, саме тоді, коли нічні тіні окутають його могутнє чоло, і тоді він здається і грізним, і якимсь тихим, ласкавим... І коли крізь вечірню тишу ви вслухаєтесь в плескіт його хвиль, Дніпро, здається, розмовляє разом з вами, оповідає вам свою багатовікову історію, що є одночасно і історією нашого на-

роду. Ну, та це між іншим... Не про це я хочу вам сьогодні оповідати... — І так — я залишився в місті... В місті під московським окупантом. Спочатку моя робота йшла досить успішно. Большевицький терор, правда, лютував далі, але це тільки заставляло нас винаходити все нові і нові, більш досконалі методи конспірації. Та не спало й большевицьке чека... Бо ось одного чудесного літнього ранку саме і трапилась та історія, про яку я хочу розповісти...

— Виконавши певне революційне доручення, я, аби менше зустрічатися з „кожанками“ (так звали чекістів, які звичайно ходили тоді в чорних шкіряних куртках) і взагалі з підозрілими суб'єктами, вирішив піти додому ось сюдою, долом, понад берегами Дніпра. Був ясний погожий ранок і це справляло неабияку приємність пройтися цими стежечками...

Пробираючись крізь кущі, я зліз ось сюди, на гору, де стоїть ота альтанка. Навколо — жодної душі. Тільки на лавочці біля альтанки, з грубезною книжкою в руках, сиділа самотньо дівчина. Срібно-золотисте проміння вранішнього придніпрового сонця ласкало її обличчя, і від того Орися (так звали дівчину) з її бровами, мов крила в чайки, і чорною косою, викиненою наперед на груди, здавалася ще кращою і величнішою, ніж будь-коли. Я її знав дуже добре. Вона студіювала медицину і вважала найкращим для цього час — ранок, а місцем — берег Дніпра. Я підійшов ближче й привітався. Орися в ту ж мить підвела голову і, як завжди, теплим ласкавим голосом відповіла мені. Потім, добре пам'ятаю вона запитала:

— А чи не боїтеся ви ходити серед білого дня? Тут тількищо проходило двох чекістів.

Не знаю, що я тоді їй відповів. Але важливо те, що Орися знала, хто і для чого я залишився в місті. Її батько був відомий український кооператор і, видно, з своєї доньки також виховав не погану патріотку. Але важливо було ще й інше: я кохав Орися! З пів року перед тією зустріччю я безперестанку бомбардував її десятками наймогутніших любовних листів, обіцяв бути їй до смерти вірним. Але видно, це мало впливало. „Серце має свій розум, якого розум не знає“ — здається, так сказав колись Паскаль. Так було і на цей раз. Орися все ж таки не кохала мене. Очевидно для „відчепного“ вона казала мені, що ніби має якогось знайомого студента, і що взагалі не думає виходити заміж, аж поки не закінчить медицину.

Ну, що ж! Не кохає, то не кохає, — подумав я. — Це справа ціл-

ком особиста. Переконавшись в цьому остаточно, я припинив свої любовні атаки. Все ж, мені приємно було хоча б поглянути на неї... Та взагалі, Орися зі мною була в дуже добрих взаєминах.

Проминувши кілька алейок і повернувшись нарешті до своєї вулички, я раптом почув десь збоку досить підозрілий важкий тупіт ніг. В ту ж мить оглянувся і побачив — кого б ви думали? — чекістів! Два здоровенні кацапчуки, пробираючись під стінами будинків, мов леви за мишою, кинулись за мною. Ситуація була критична. Треба тікати! І я що сили дременув. Бігун з мене тоді справді був не поганий, і в цій справі я міг би змагатися з кожним чекістом. Але куди тікати? Істинково я кинувся назад, бо попереду вуличка була замкнена, а збоку, гнались мої „леви“. Я швидко опинився на Набережній. Просковзнув крізь якісь кущі, скинув на ходу для маскуванню свою чорну блюзу і знову вибіг сюди на гору. Кроки чекістів приглушилися, хоч все ж вони далі гнались. Що робити?

І мій погляд знов впав на альтанку... Там і далі сиділа у тій же граційній позі Орися.

В ту ж мить я підбіг до Ориси і напівголосно, напівшепотом промовив:

— Орися, люба Орися! За мною чекісти... Я знаю — ти не кохаєш мене, але ж розумієш... Твій поцілунок спасе мене, а зі мною може і цілу організацію...

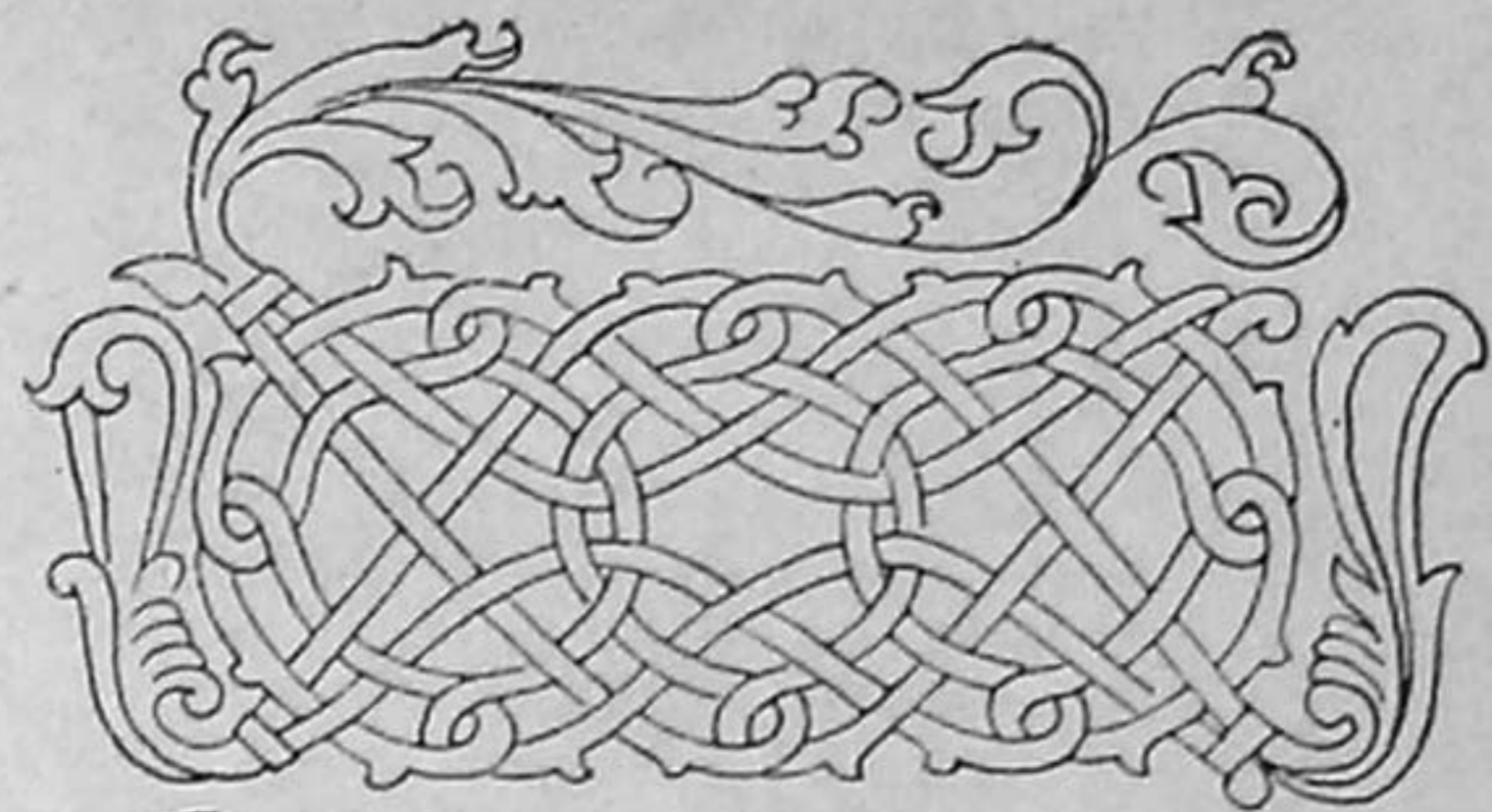
— Що? Як? Цілуватися? — здивована відповіла вона. Але за якусь мить, відчувши наближення важких кроків, вона раптом міцно обхопила мене і... наші уста злилися... Не знаю, скільки так тривало. Пам'ятаю тільки, як перед нами виріс високий, з рябим від віспи обличчям чекіст:

— Ізвіняюсь... Ви случайно не заметілі, куда побігав отсюда маладой челавак в чорной спецовке?

— В чорній спецівці, кажете? Та ось тільки побіг між кущі туди на низ. Ідіть швидше, бо може він вже перебирається на той беріг, — відповіла в той же час Орися, засоромлено відсовуючись від мене.

Я також опустил голову. Чекіст швидко кинувся вниз. А цього мені тільки й треба було! Я тепло розпрацався з Орисею і в ту ж мить хутко пішов в протилежному напрямку.

Більше я вже ніколи не бачив Ориси... Через день-два мені вдалося перебратися через фронт до військ головного отамана Петлюри, і ось, через 20 років я знову тут, у рідному, довгожданному Києві!...

СЛОВО О ПОЛКУ ІГОРЕВІ

ПЕРЕСПІВ
О. КОВАЛЕНКА - РОМАНКІВСЬКОГО

Земля чорна засіяна 51
По-під копитами
Білими кістками, —
Засіяна, збита
І кров'ю полита,
І зійшла вона тугою
Скрізь по Руській по землі.

Що мені шумить, 52
Що мені дзвенить
Десь далеко до зорі?
Полки Ігор повертає:
Шкода йому, шкода
Брата Всеволода.

Бились день і бились другий, 53
І третій день бились,
Та опівдня вже й Ігоря
Стяги повалились.
Розлучилося два брати
Тут, коло Каяли.

Кривавого вина-трунку 54
Тут уже не стало;
Тут русичі хоробрі
Бенкет-учту сами
Вже до краю довели:
І сватів почастували,
Та за Руську землю й сами,
Хоробрі, полягли.

Трави никнуть у журбі. 55
І з тугою дерево
Приклонилось до землі.

VII.

Ой вже ж, браття, годинонька 56
Смутна наступила:
Вже пустиня силу вкрила.
В силах внука Даждьбожого 57
Обида устала

І на землю Троянову
Дівчиною стала,
Лебединими крилами
На морі плеснула,
Коло Дону плеском щастя
Часи сполохнула.

Ворожнеча до поганих 58
Князів більш не в'яже:
„І се моє і те моє“,
Брат братові каже.
І почали князі на малее
Та сами на себе
Нещастя кувати.
А погані всіма сторонами
Ідуть-наступають
Та під ноги собі землю
Руську підбивають.

Ой далеко к морю сокіл 59
Зайшов птицю бити!
А хоробрий полк Ігоря
Вже не воскресити!..

За ним Карна затужила
И Желя застрибала,
Та із рогу огненого
Скрізь смагу метала.

Жени руські заридали,
Тужили словами:
„Ой уже ж нам мужів милих
Нездумать думками,
І мислями не змислити
И очей не втішати,
А золота і срібла
Уже нам ні трохи
Ні, не милувати.“

А застогнав Київ, браття
Застогнав тугою,
Чернигів бідую:
Розлився бо в землі Руській
Чорний смуток-жалъ,
Рине, рине в землі Руській
Велика печаль.
А князі на себе сами
Крамолу кують
Половці ж на Русь щасливо
Набіги ведуть
Та данину по куніці
Од двору беруть.

Розкотилася слава,
Що той Ігор і Всеволод,
Діти Святослава,
Брехню розбудили,
Що її, було, приспав
Іх отець, — великий, грізний,
Князь Київський Святослав:
Приголубив був грозою, —
Дужими полками
Та з криці мечами.
На Половеччину ступив, —
Озера, ріки сколотив,
Стоптав гори і яри
А Коб'яка поганого
З лукомора, з половецьких
Великих залізних полків
Вибив вихорем згори

Упав Коб'як у Києві —
Градї, у столиці,
В Святославовій гридниці.
Тут і німці, і венеці,
Греки і морава,
В піснях вихваляють
Славу Святослава.
І про князя, про Ігоря
Тут з смутком згадали,
Що потопив добро руське
Він на дні Каяли,
Як ту річку половецьку
Злотом насипали.

VIII.

Пересів тут тоді Ігор
З золотого сідла
В сідло бранця-раба.

Тяжко вали-стіни
В містах замурились
Й радощі схилились.

А у Києві на горах
Саме тії ночі
Святославові привидівсь
Сон дивно-пророчий:
„Сеї ночі, — мене, — каже, —
Звечора вдягали
І на ліжку тисовому
Покривалом — чорним
Мене укривали,
Вином синім частували
З домішкою трути,
Та в порожніх половецьких
Стрілечниць на груди
Буйні перли висипали
И мене милували.“

НЕСПОКІЙНИЙ ДУХ

(ВАСИЛЬ ГРИГОРОВИЧ БАРСЬКИЙ)

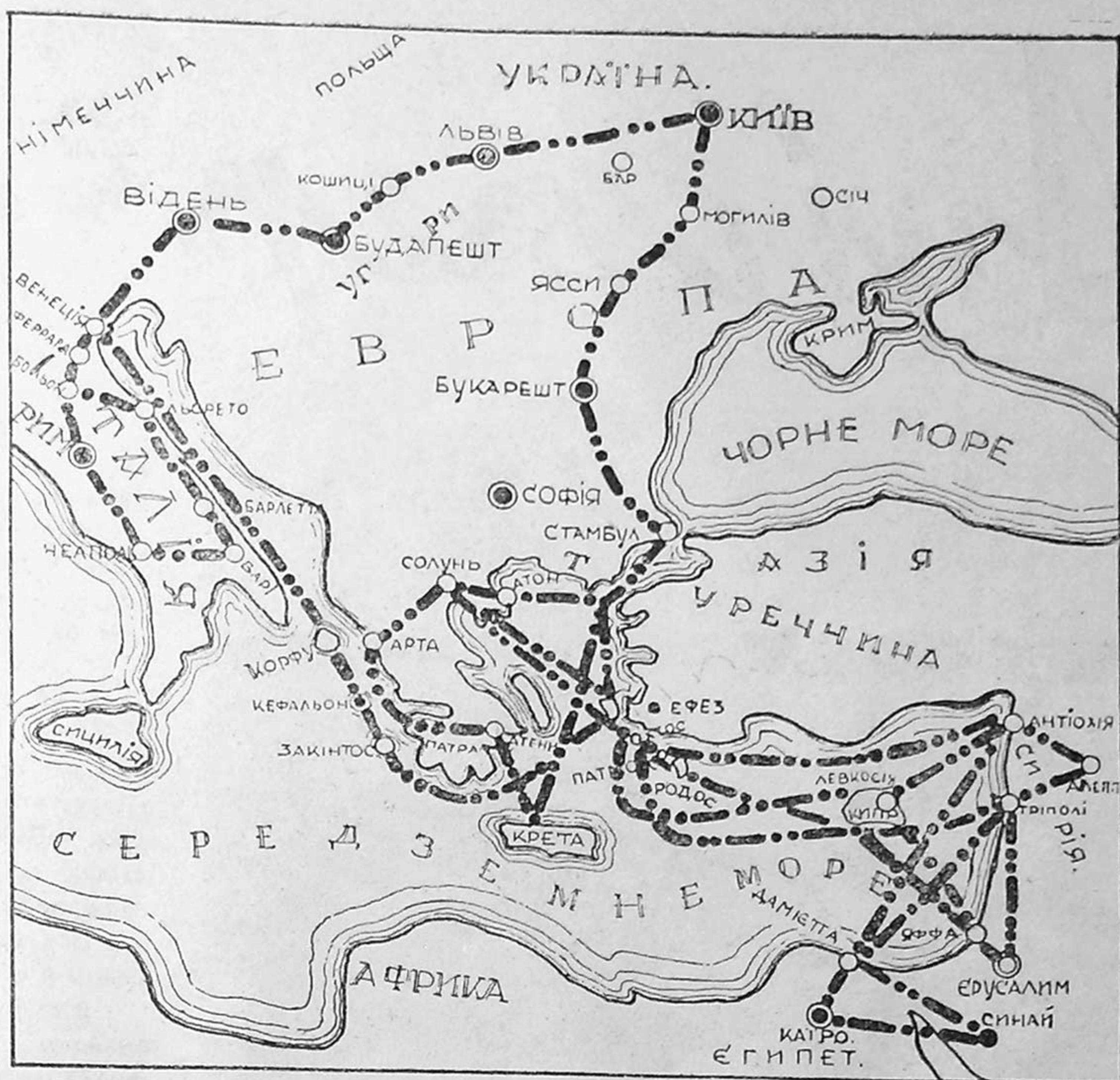
Хоч історичні умови, в яких жив український народ, не дуже були сприятливі для розвитку мандрівництва, то все ж таки можна знайти українців мандрівників на світову мірку. Вистачить згадати Данила Паломника, який в XVII ст. відбув велику подоріж до Палестини, і залишив цікавий опис Святої Землі, з якого користали довгі століття не тільки наші предки, але також і чужинці. До тих наших мандрівників належить і Федьченко, що його іменем названа одна вершина в Азії, так мало знаний у нас, а зачислюваний за кордоном до російських відкривачів. Сюди слід зарахувати, врешті, знаменитого „пішеходця” Василя Григоровича Барського, який двісті років тому відбув велику подоріж по Східній і Південній Європі, Італії, Грецьких островах, Малій Азії, Палестині, Сирії та Єгипті. На мандрах тих пройшла йому половина його недовгого життя.

Хто ж він такий Василь Григорович Барський і чого домігся на шляху свого життя? В своїх автобіографічних записках згадує сам Барський, що — родився він 1701 р. в Києві. Предки його походили з містечка Бара. Батько його Григир Григорович був культурним київським міщанином: попри знання грамоти, знав ще і дяківство. Він і навчив сина Василя читати, привчав і дяківського співу, не думаючи віддавати сина до жадних шкіл. Одначе Василь не витримав: втік потайки з батьківського дому і пішов до префекта Києво-Могилянської Академії Теофана Прокоповича, який прийняв його в бурсу. Тут у центрі знання України XVII—XVIII ст. перейшов він нищі кляси до реторики включно. У Академії захворів на ліву ногу (рана, що не загоїлася до смерти) і через те мусів перервати навчання. Лікувався у Києві, та не помагало. Від приїжджих купців довідався, що у Львові є добрі лікарі. Туди і подався він в товаристві одного спудея (Юстина Леницького) 1723 р. Це було початком його довгої мандрівки, що тривала 24 роки. У Львові знайшов Барський лікаря, що частино вилікував йому ногу. Підчас лікування „обтряслися”

так кияни з гроша, що не лишилося їм нічого зробити, як вступити до... єзуїтської колегії під видуманим прізвисьмом братів Барських. Одначе тут довго не попасали, бо коли єзуїти довідалися, що мають до діла зі „схизматиками”, зараз вигнали їх з колегії. Вправді, за допомогою гр. кат. єпископа Атаназія Шептицького їх прийнято назад в колегю, але за той час познайомилися наші кияни з одним повдовілим священником, що вибирався на прощу до Риму, й вирішили піти з ним. Барський думав здійснити свою давню мрію — відвідати Барі, де спочивають мощі св. о. Миколая Чудотворця. Роздобувши потрібні доручення та глейти, вирушила трійка мандрівників-процан зі Львова в травні 1724 р. до Італії. Через Карпати дісталися до Кошиць на Мадярщині. Не маючи грошей, радили собі Барський і Леницький проханням милостині. Такий спосіб прожитку не дуже сподобався священникові, і він відлучився від них. Через Будапешт дісталися кияни до „славного городу” Відня. Від самого початку подорожі вів Барський досить докладні записки з мандрів, та зарисовував важніші церкви, палати і навіть краєвиди. Крім чистого опису мандрівки він знаходив доволі часу і місця, щоб подати характеристику народу, з яким довелось мандрівникам стрінутись, або бодай однієї його верстви, навести якусь цитату зі старинних поетів. Він хвалив малярів за гостинність, німців за порядок і за те, що в них немає розбійників. У Відні побував Барський у венецького посла та папського нунція. Запасшися в них відповідними паперами, оба пішли далі через Стирію та Каринтію до Венеції. Оглянувши „город на палях”, помандрували вони далі через Падуу, Феррару, Болонію, Ріміні до Льорето. Особливо важко прийшлося їм іти через Абрुцци і Апулію. Спека кам'янистих околиць затримала Барського в Барлетті (50 км. перед Барі), де захворів він важко на малярію (пропасницю). У Барлетті покинув Барського його супутник Леницький, який подався на захід до Риму. По якомусь часі також пішов до Риму Барський, але

через Неаполь. Важко мандрувалося Барському по Італії. Та все таки він ішов далі, радіючи з самого мандрівництва. Великою перешкодою було незнання італійської мови, бо латинської мови італійці не розуміли. Рим — столиця західного християнства і папства, до якого прибув Барський у вересні 1724 р. — зробив на нього велике враження. Цілими днями відвідував він численні церкви і каплиці. Бував також і в княжих та кардинальських палацах і навіть на авдієнції у папи (за що мусів пізніше терпіти переслідування на православному Атоні). По тритижневому перебуванні розпрощався Василь Григорович з Римом і подався на північ через Болонію до Венеції з думкою повернути на Україну. Та на нещастя ніхто не хотів „Христа ради” (задурно) перевезти його з Венеції на другий берег Адріатичного моря. Отже мусів перезимувати в Венеції, використовуючи вільний час на науку грецької мови. Там пізнав він російського ексархімандрита Р. Гурського, який виїжджав якраз до Святої Землі. Барський покинув разом з ним весною 1725 р. Венецію і кораблем через Корфу, Кефалонію і Закінтос приїхали на острів Хіос. Тут Гурський захворів і помер. Похоронивши товарища, Барський мусів ждати довгий час, поки не знайшлися грецькі купці, що „Христа ради” перевезли його до Солуня. Звідси пішов піхотою на Атон, до твердині східного християнства, а потім назад вернувся до Солуня, де в жовтні 1726 р. трапилася нагода поплисти до Яффи через Родос і Кипр. В Яффі прилучився Барський до громади паломників, що ішли до Єрусалиму. По дорозі напали на караван бедуїни і пограбували його. В Єрусалимі стрічав Барський новий 1727 рік. Пізнавши Єрусалим та його околиці, поплив він до Дамієтти (Єгипет), але буря занесла корабель на Кипр. Вкінці дістався до Каїра, де був гостем у олександрійського патріярха (8 місяців). З Єгипту рушив на Синай оглянути колиску монашого життя, тамошні монастирі. З Дамієтти вернувся до Сирії, оглянув Антіохію, Дамаск і Алеппо. В цьому останньому захворів знову на пропасницю. 1729 р. помандрував через Назарет і Самарію до Єрусалиму, біля якого пограбували його вдруге арабські опришки. Не маючи з чого заплатити паломничого податку для мусулман, прикинувся юродивим (божевільним) і тільки в такий спосіб дістався до Єрусалиму. „Ізміривши своїм ступанієм” цілу Палестину, че-

рез Яффу, Птольомаїду виїжджав далі до Тріполі, де продовжував науку грецької мови. Звідси вислали його, як досвідченого мандрівника на острів Патмос, полагодити один спір між православними і уніятами. Далі через Хіос і Самос вернувся до Дамаску, де антіохійський патріярх Сильвестр постриг його в черці під іменем Василія. 1734 р. переїхав на Кипр, де в Левкосії викладав латинську мову. На Кипрі провів 2 роки. 1736 р. переїхав на Патмос з бажанням добре вивчити грецьку мову і вернутися на Україну. В цьому бажанні послужити батьківщині знанням чужої мови утвердив його Симон Тодорський, проф. німецької мови Могиланської Академії, що переписувався з ним. В тому ж часі запросив Барського до себе рос. посол у Стамбулі, А. Вещняков. У Стамбулі перебував Барський довгий час, оглядаючи старі й нові будівлі, та зрисуваючи, що цікавіше, потім подався на Атон досліджувати його архіви. З Атону пішов до Солуня, а звідси Епіром через Трікалу і Арту до Патрас, через Калавриту до Атен. З Атен поїхав до Крети, а звідти 1746 р. до Стамбулу. Там він не застав уже Вещнякова. Новий посол Неплюєв хотів зловити його і під каравулом відставити на батьківщину. Така до-

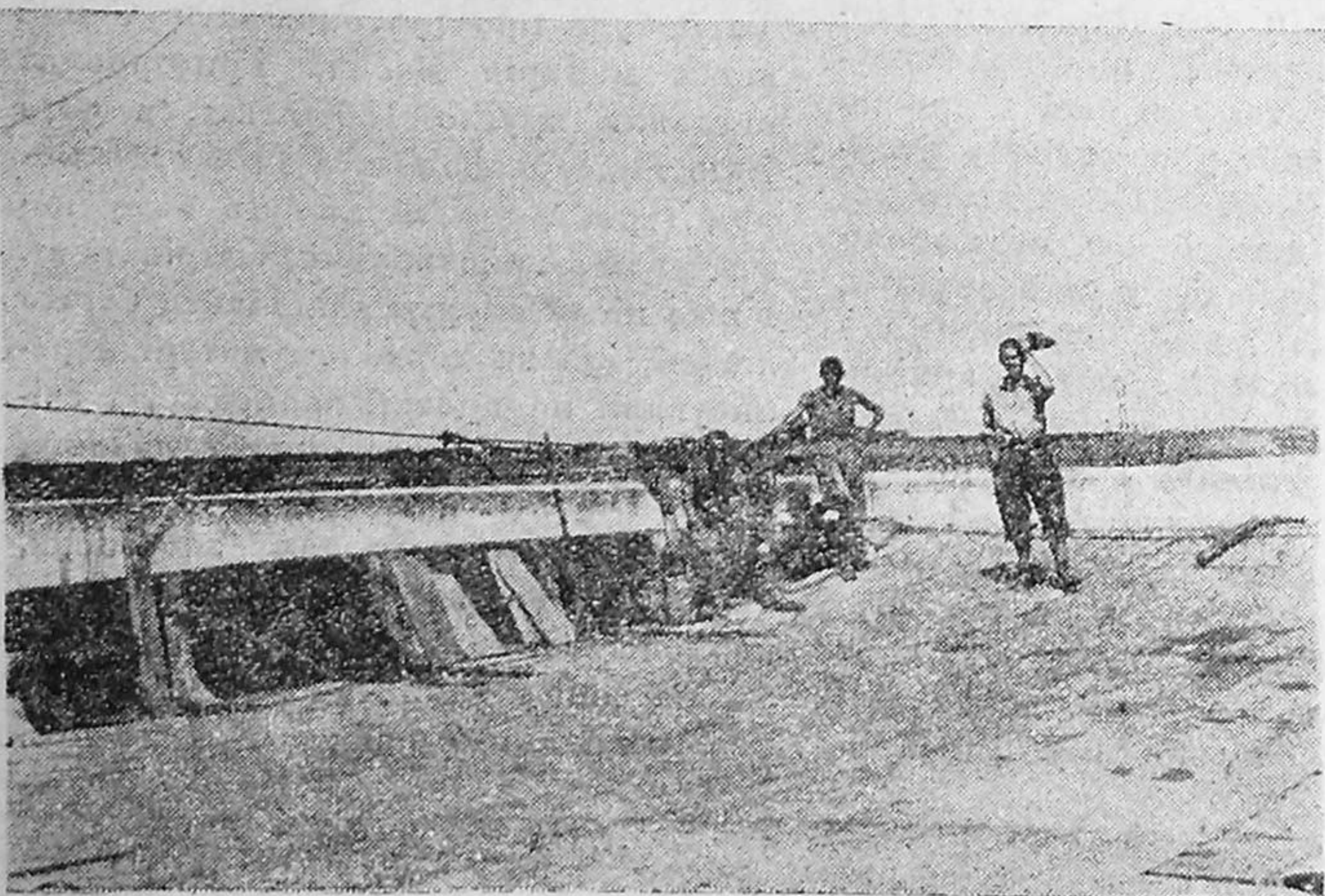
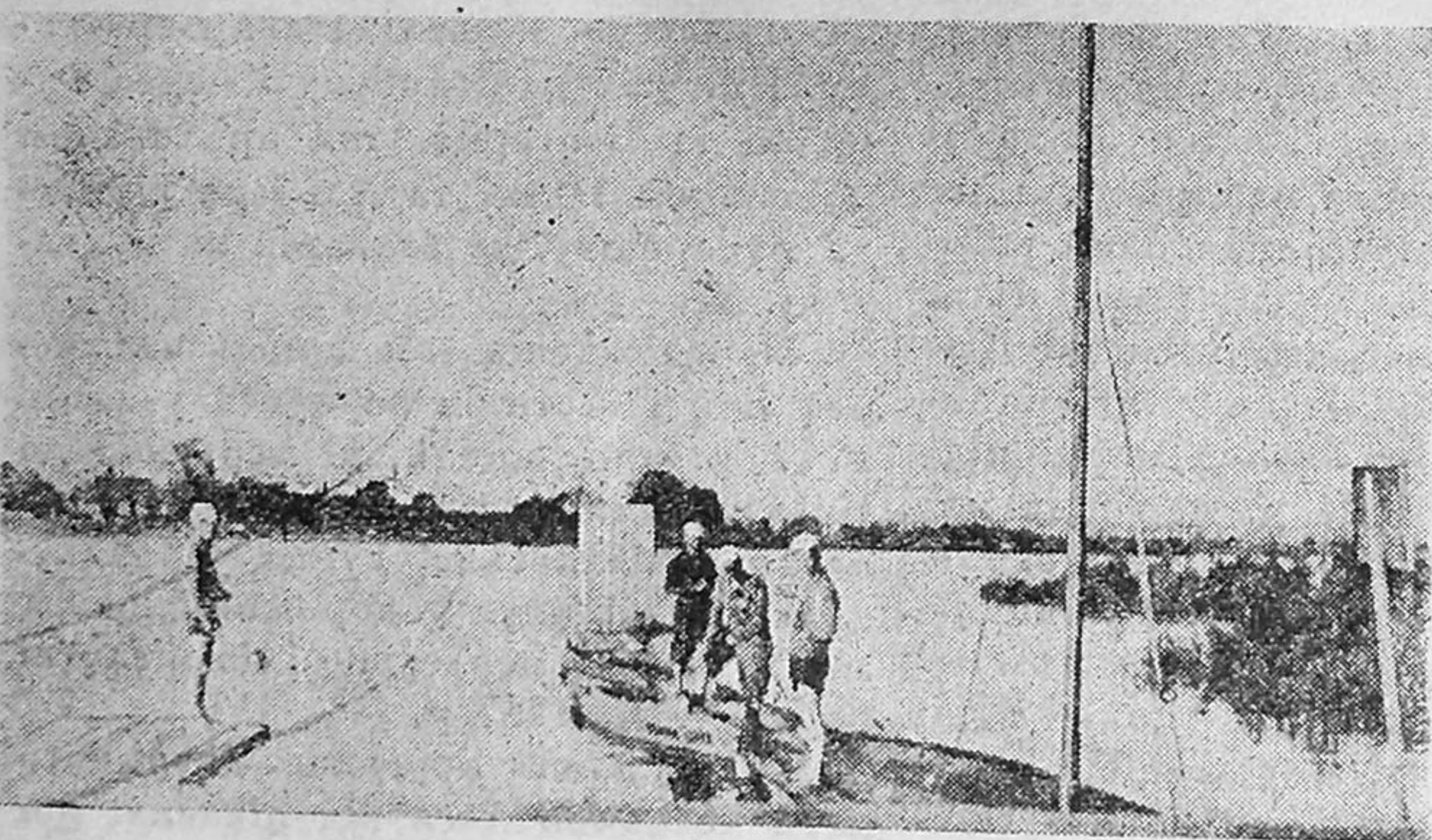
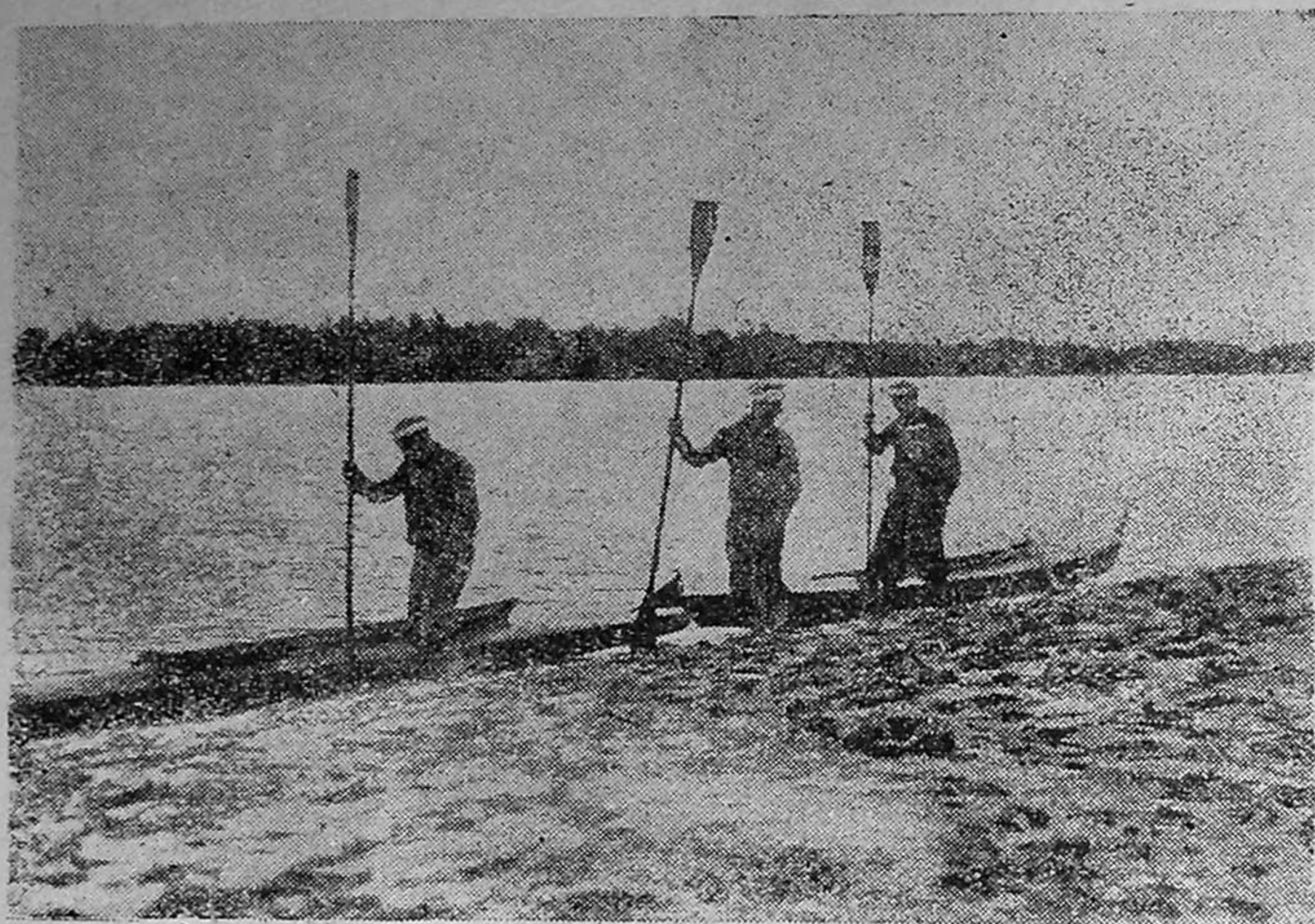
ля, очевидно, не всміхалася Барському. Він утік з Стамбулу і через Румелію та Болгарію, під прізвиськом Плакі та Альберта, дійшов до Букарешту, де захворів на пухлятину ніг.

Перележавши там якийсь час, через Яси і Могилів вернувся у липні 1747 р. „ні живий, ні мертвий” до Києва. Дома, заставши ще матір, що ледве пізнала сина, думав упорядкувати та докінчити подорожні записки, але захворів смертельно і по місяцеві помер 7. X. 1747 р.

Ще за життя Барського двері його хати не зачинялися від цікавих, що хотіли послухати про далекі країни. Та й було про що оповідати. Самий шлях мандрів Василя Григоровича становив кругло 18000 км., з чого 7000 км., суходолом, а 11000 км. морем (траса, що їй можуть йому позаздрити й найславніші мандрівники). І вже після смерті знайшлося багато людей, що за дозволом матері переписували подорожні записки. За свідомством Рубана, пізнішого видавця творів Барського, „не було на Україні жадного знатнішого дому або місця, де б не знайшлося „Путешествіє”. Як розхоплювано надруковані „Твори”, можна собі уявити хоч би з того, що їх перевидано 6 разів. В. Іваненко.

Дністер

Одна з найкращих ділянок спорту це безумовно водяний спорт. В найдавніших часах користувалися люди водяними шляхами і в торгівлі і в воєнних походах.

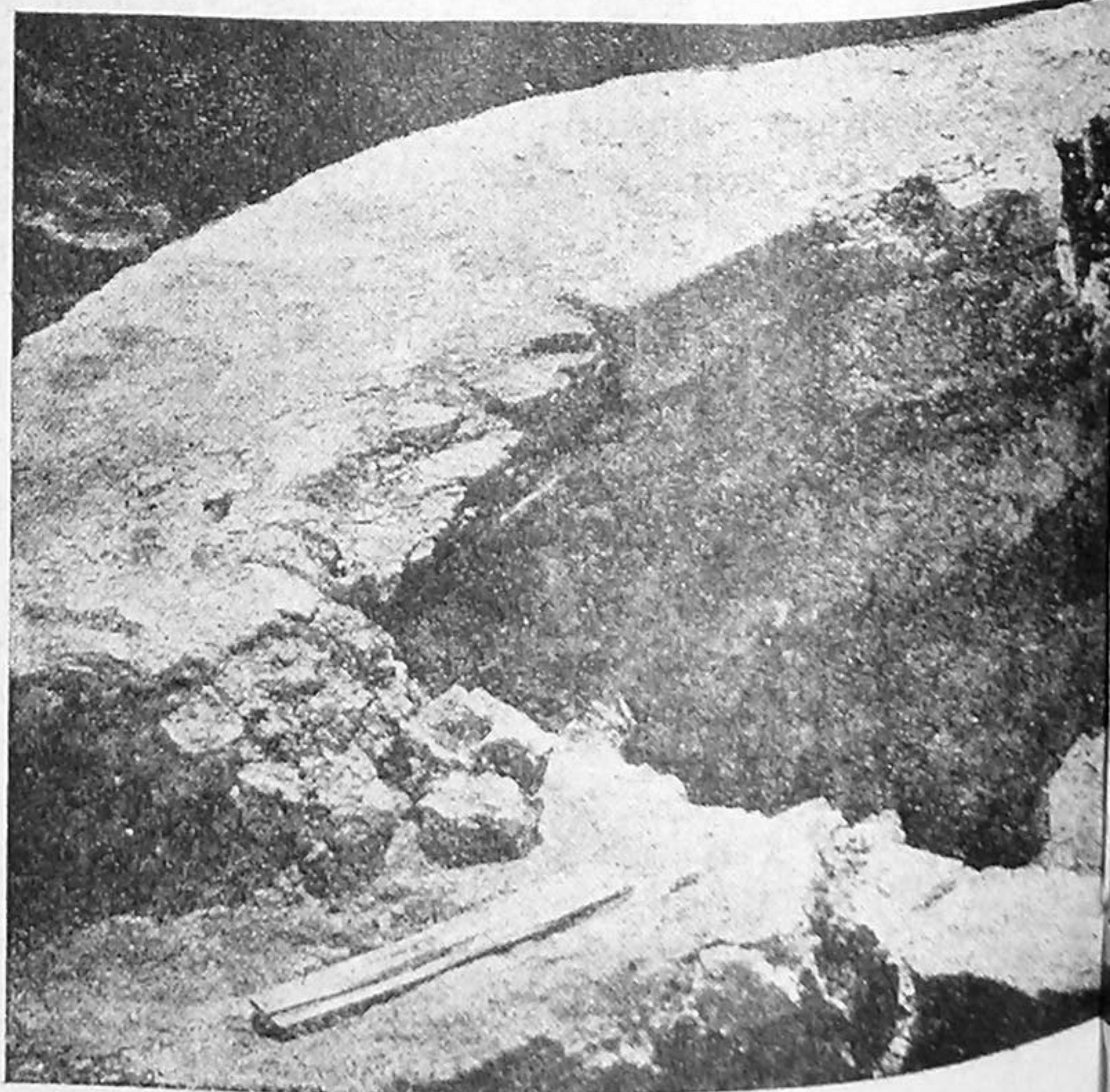
Ріка найдешевший засіб льокомоції і одночасно вигідний і добрий. Хто був над Дністром, напевне не може забути його величі, хоч належить він до середніх величиною європейських рік.

Прегарний краєвид дністрового яру, почавши від Нижнева до Устечка зі стрімкими, майже дикими кручами і буйною природою, яка на щастя забута і не знищена людськими руками. Луки, дебри, печери, скельні обриви і маєстатична тиша, що її перебиває лише ніжний шум ріки. Обабіч дністрового яру давні пам'ятники минулого, свідки слави наших предків, їхніх залізних полків, що свою кров'ю зрошували червоні скелі дністрових берегів.

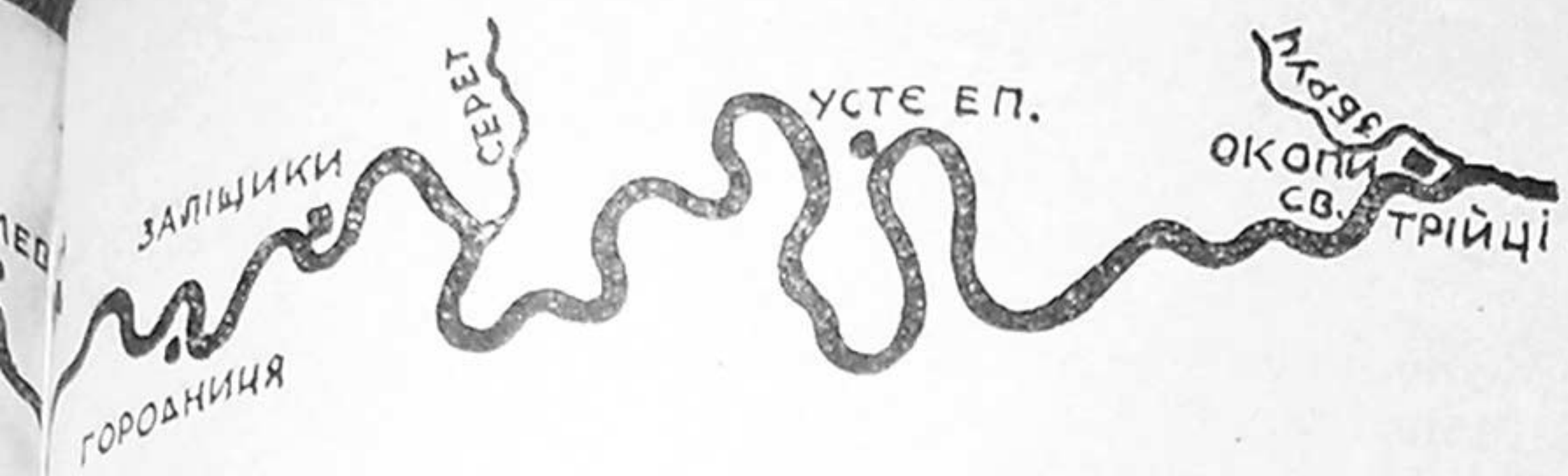
Перейдім частину Дністра від Галича по Окопи Св. Трійці й матимемо уяву про дністровий чар.

В старому княжому Галичі і в його околиці найбільше знайдемо пам'яток минулого, як наприклад: в Крилосі фундаменти княжого собору з XII ст., відкопані археологом професором Ярославом Пастернаком, городища — Залуква, Сокіл, Комарів, Підгороддя. В самому Галичі церква Св. Пантелеймона романського стилю, перероблена на костел Св. Станіслава, руїни замку з XII. ст. монастир з того ж століття.

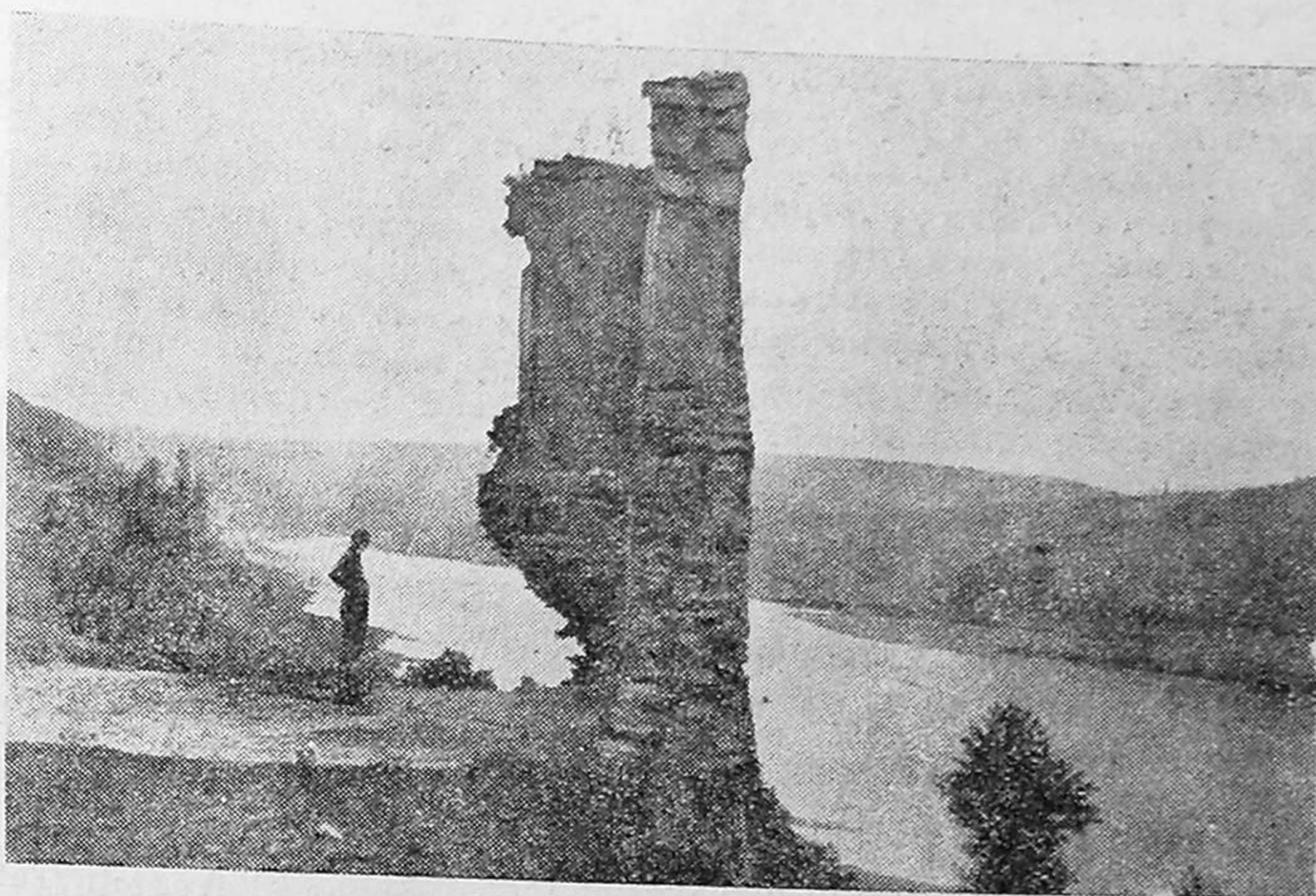
Коло Маріямпольа знаходимо давні руїни й чудовий краєвид. Дністер тут має природні пляжі до купання, далі Нижнів і початок червоних скель, що надають характерного вигляду Дністрові. Тут Дністер, здушений скелями, виривається з їх обіймів і прорізує їх імпазантними закрутами. У тих закрутах — краса Дністра. Вийдеш на гору і здається тобі, що хати протилежного села червоною гадюкою між деревами зійшли до ріки пити воду. Жаль покидати чарівні пейзажі смарагдових берегів де-не-де

підтягнені «пучолею» і ультрамариною. Дністер, мов жива істота, зеленою тафлею мчить вперед і оздоблює стрімкі береги якими перлинами, зарисовуючи білі контури. Села тут на перемену, одне на горі, друге в долині. Від села Возилова починається велика петля Дністра довжиною 20 км. В середині петлі с. Незвиська відоме з копалень фосфоритів і археологічних розкопок. Трохи нижче бачимо здалеку видні, руїни Раковецького замку з XVII. ст. Від Хмелевої лівий беріг Дністра пишається морелевими садами. В Городниці зближуємося до виноградних садів, ще трохи плавби — і Заліщики. Тут Дністер поглиблює своє русло. Ще одна більша петля в Устю Єпископським — і допливаємо до окопів Св. Трійці, де Збруч вливає свої води до Дністра. В окопах Св. Трійці можна бачить фортечні вали з XVII. ст. і дві брами, львівську і кам'янецьку. Дорогу з Галича до Окопів Св. Трійці можна відбутися каюком за 8 днів. Довжина траси 274 км. Лев

С В І Т Л И Н И:

З ліва на право:

1. Над горішнім бігом Дністра (фото А. Лісікевич).
2. Каюкова пристань — Галич (фото А. Лісікевич).
3. Порон в Букачівцях (фото А. Лісікевич).
4. Права апсида руїн Осмомислової катедрі у Крилосі (фото С. Щурат).
5. Вид на розкопи й околицю Крилоса (фото Ю. Дорош).
6. Руїни замку в Раківці (фото А. Лісікевич).
7. Наддністрянські квітки (фото Ю. Дорош).

НА ХВИЛЯХ ДНІСТРА

Над дністровими берегами стоїть теплий липневий вечір. Червоне сонце ховається за вершини гір, кидаючи скісне проміння на тихі води Дністра. В останніх вечірніх блисках сяють золотом хвилі, полум'ям зайнялися ліси, червоніють білі скелі на стрімких дністрових берегах.

Довкруги тихо. Часом тільки плесне у воді риба, зашумить на березі ліс і знову все замовкає. Останнє проміння пробігло ще раз по воді, ще один відблиск з-за гори золотою плямою упав на скелю і зник. Сонце сіло за вершинами, над Дністром тихо западала ніч. Сутінки сповивають береги. Темніють яри по ісаківському боці, тонуть дерева в гайку на протилежному березі під Монастирком. Природа помалу укладається до сну.

Раптом звідкілясь з поміж закрутів Дністра буйно пронеслася пісня. Дужі молоді голоси, що дзвенять життєрадісно, виводять безжурну мелодію, що сколихнула вечірню тишу.

Поміж берегами водою лунає знайомий мотив пісні:

„У Києві на риночку
Там п'є чумак горілочку“...

Лунко заспіває дужий молодий голос „Гей! Пропив воли, пропив вози“... підхоплює хор, і Дністром несе буйна пісня про чумака-гуляку, відбиваючись стоголосим відгомонам від скель та лісів.

Заплескали весла. З-поза закруту показується каюк, за ним другий, третій, дев'ятий. Лопоче на носі переднього — прапорець, та годі зразу розпізнати хто це пливе. Неможливо розрізнити в сутіні барв. Тільки по пісні можна пізнати, що це „наші“.

Щораз швидше працюють весла. Веслярі налягають на них, бо недалеко місце сьогоднішнього таборування. Бистро мчать каюки, фльотилія спрямовується до лівого берега Дністра, до гайку під Монастирком, де ще недавно стояли пластові водні табори. Ще кілька помахів весел, і передній каюк досягає пристані. „Причал! Каюки на берег!“ лунає наказ. Всі збираються на місці таборування. Коротка команда, і всі стають у лаві, а за хвилину б'є в небо гомінка пісня „Не пора!“ Гордо лукають непокірні слова, підкреслюючи, що ті, хто їх співає, не підкоряються нікому, вірні тільки одній ідеї — службі своєму народові.

Замовкла пісня і розпочинається підготовка до нічлігу. Ніч погідна, тож і шатер розкласти непотрібно. Спатимуть на вільному повітрі. В лісі тріщить сухе галуззя. Це на ватру. Кухарі готуються до своїх обов'язків. Хтось десь чув, що на другому березі є джерело. Туди посилають каюк за джерельною водою, а тимчасом розпалюють вогонь. Заблистіла ватра і довкола неї поволі збираються учасники табору. З села приходять селяни, які пам'ятають ще добре пластунів, що тут таборували. І тепер знаходяться знайомі, колишні таборовики, хоч в інших одностроях, з біло-зеленим прапором УССКу. Та душа їхня та сама. І ті давні і ці нові зразу ж знаходять спільну мову з сільськими гістьми. Попри „купецькі“ розмови на тему закупу молока і інших харчевих продуктів, щораз частіше падають слова на всякі „небезпечні“ теми, з яких напевно не були б задоволені мундуровані представники „владзи“.

З другого боку повертається каюк, післаний по воду. Джерела не знайшов, але за те привіз гостей. Двоє інтелігентів з Ісакова і третього — спортсмен зі столиці Покуття, що замандрував аж сюди на прогулянку. Зустрілися старі знайомі з площі Сокола-Батька, зав'язалися нові розмови, більш „спеціального“ характеру. Падають прізвища, досягнення, рекорди. Всі цікаві, скільки стрибнув Іванко, вибігав Марко, кинула Зеня. Обговорюються шанси кожного в недалеких краєвих змаганнях, народжуються фантастичні пляни величезних імпрез у всеукраїнському масштабі. Та поволі мрійники „приходять до себе“ і розмова знову сходить на буденні теми.

Горить ватра, довкруги молоді веселі лиця. Сипляться жарти, дзвенить сміх. Стоять усміхнені селяни, раді таким гостям. А гості серед жартів та сміху і про важніше не забувають. Час-до-часу падають в бік селян запити про культурно-освітнє життя, як працює читальня, чи читають люди газети, як працює кооператива. Не забувають і про „владзу“. Розвідують про те, як ставляться поліцаї до народу, чи староство перешкоджає праці. А там, серед питань і відповідей, приходять черга на спогади — оповідання про минуле й сучасне.

І падає з уст інтелігентів - мандрівників добре слово на пригожий ґрунт. Завтра слухачі понесуть ці слова у села, з уст до уст переходитимуть сьогоднішні розмови — будуть будити відгук в широких колах селянства.

Стихають розмови. Кухарі подають вечерю. Сьогодні справжній бенкет. Каша з закупленим в селі молоком дуже смакує. Вправді дехто, наївшися в полудень ісаківського меду, не дуже охочий до їжі, але більшість просить „репетки“. Навіть коломийський гість - спортсмен показує свою „добру форму“ на двох казанках каші, а популярному Юрі — душі табору і трьох казанків мало. Зрештою це оправдане. Мусить як слід піджитися перед чотиригодинною нічною карною стійкою, що жде його за якісь там денні провини. Це все, одначе, не впливає на його добрий настрій, і він між однією і другою ложками каші кидає слова, що мають загнати в кут інших, а найчастіше кінчаються тим, що його загаяють словами на слизке його друзі.

Кінчається вечеря, але спати ще рано. Гурт біля варті затуляє пісню. Долучаються селяни. Всі ближче присовуються до вогню. Десь зникають рештки несміливості у селян, тої несміливості, що стримувала їх від зближення до „панів“. Рідна пісня затерла всі різниці, об'єднала всіх в одну велику сім'ю. Співають всі. І суворий комендант табору і кухарі, що закінчили вже порядкувати після вечері, і Юра, який не дає себе переконати, що можна співати тільки тоді, коли хтось має голос і слух. Співають і діти, що вже були задрімали на колінах у своїх нових приятелів — студенток з мандрівного табору.

За мелодіями народних пісень ідуть стрілецькі, а там і найновіші — бойові пісні. Ці останні ще незнані селянам, але вони сьогодні їх навчаться, завтра буде співати пів села, а за тижень ціла околиця буде зганяти сон з очей льояльних громадян словами та мелодіями „бунтарських“ пісень.

Пісня за піснею лунає по лісі, а в перервах розмови, жарти чергуються з поважними розмовами, лунає сміх, то знову в червоній заграві ватри насуплюються поважні обличчя.

Згасає ватра. Табір готується до сну. Вже попрашались селяни. Готові до відходу й гості з ісаківського берегу. Пора на вечірню збірку. Падає команда „струнко“. Молитва. Один з таборовиків проводить „Отчеша“ в українській мові. Потім після „Боже великий, Творче всесильний“, і над табором залягає тиша. Гості поїхали

ЧЕРНІВСЬКИЙ МУСТАНГ

Про мустангів північної Америки ми мабуть не раз читали в різних книжках на мандрівницькі теми. Але щоб мустанги жили в Україні — ми мабуть не захочете цьому вірити. А тимчасом вже наші літописи пишуть про силу-силенну масу „диких коней“ в українському степу, що татарами гналися крізь непроглядні стібунами гналися крізь непроглядні стібунами чи тирси й збивали буйну степову рослинність. І як в Америці індійці полювали на мустангів, так і в нас князі дружинники змагалися, хто більше зловить українських мустангів — диких коней.

Полювання на диких коней мусіло бути в княжі часи неабияким почесним спортом, коли й самі князі заохплювались ним. Про такі полювання згадує і князь Володимир Мономах (XII ст.) у своєму „Поученні“, де оповідає: „А все в Чернігові діяв єсьмь, конь диких своїма руками сваяв єсьмь в пушах 10 і 20 живих; а крім того же по Росі їздя імал єсьмь своїма руками ті же коні диких“.

Дик як їх звать ще тарпани — жили тоді, як бачимо, й на Чернігівщині й на Київщині. А що тарпани водилися тоді — за словами кн. Володимира — і по р. Росі, яка протікає південною частиною Київщини суміжною з Поділлям, то можна припустити, що тарпани були також і на Поділлі й заходили в Галичину. Про те, що були вони в околицях Кам'янця Подільського, згадується в хроніках з XIV століття.

За козацьких часів був тарпан невідлучним товаришем запорожців; Боплян у своєму „Описі України“ (половина XVII ст.) згадує про козаків, що вправно мчали на цих диких конях, яких ловили у степу.

Але зі знищенням Січі почали поволі вигибати й тарпани. Причинила-

на другий берег, стійки розставлено, решта кладеться спати. Все відпочиває по трудах цілоденної мандрівки, набирає сил до дальшої дороги, щоб пливучи водами Дністра досягти кордону, який розділяє на двоє живе тіло одного великого народу...

Ом. Кочій.

ся до цього московська нахабність; посуваючись на південь, відсували вони щораз ближче до моря цих прекрасних жителів степу, позбавляли їх природних степових умов і спричинилися поволі до їх знищення.

У незначній кількості тарпани водилися ще в другій половині 19 століття в кол. херсонському повіті на Одещині та на Катеринославщині. Останнього тарпана (кобилу) забили селяни 1876 р. на Херсонщині.

Про те, коли зникли дики коні в нас на Поділлі, докладних даних не маємо. Правдоподібно вигинули вони тут вже в першій половині XVIII століття. Цього можна додумуватися з описів Андрієвського (1812 — 1822 р.), який відбув наукову подорож саме від Галичини до Дніпра і Чорного моря; розповідаючи про сугаків, він зазначає, що рідко можна їх зустрінути разом із дикими кінями поміж Інгулом і Дніпром.

Якже ж виглядали ці мустанги українських степів?

Зовнішньою подобою він скидав і

свідомий великий емоцій

ПРИСЯГАЮ...

„Свідомий великої справи і мети, з вірою в свої сили й перемогу, честю й добрим ім'ям українського змагуна свідчуся на славу й могутність Батьківщини моєї, — присягаю, що в боротьбі і змаганні коритися буду законам чесної гри, притримуватися статуту Ігрищ Запоріжських і слухати без заперечень кожного часу проводу свого й усіх наказів і рішень його!“ Це були слова, що пролунали на міському спортовому майдані у Львові дня 4 вересня 1942 року з уст найстаршого змагуна від імені всіх зібраних українських змагунків і змагунків підчас відкриття Краєвих Легкоатлетичних Змагань.

Серед урочистої мовчанки піднявся на високу щоглу жовтоблакитний прапор. За хвилину чота за чотою змагунків і змагунків у своїх клубових спортових строях та зі своїми клубовими знаменами на грудях, на чолі з відділом суддів в білих одностроях пройшла, дефілюючи перед представниками Українського Центрального Комітету, що зайняв почесне місце на трибуні. Між запрошеними гістьми знаходиться та-

ся на коня; але різнився від нього низкою прикмет. На зріст невеликий — мав широкі груди, круті ребра, прямий зад; голова була в нього велика, але морда коротка; лоб опуклий, профіль носа прямий, вуха гострі з вирізаними з внутрішнього боку вершечками; шию мав коротку й грубу, ноги сухі й міцні з високими копитами. Його масть була мишаста, з темною або чорною смугою здовж хребта — від чубка аж до хвоста, з чорними ногами нижче колін. Грива трохи йому стирчала догори, хвіст був короткий.

Дики коні за наших часів водяться у глибині центральної Азії в безводних степах Джунгарії. Ці коні описано, як коні Пржевальського; творять вони окремий рід і різняться від тарпана низкою прикмет.

Шкода, що виникла в зв'язку з винищенням тарпана, є для науки досить велика, але вчені — то такі фантасти й чарівники, що й „померлого оживлять“. Їхні задуми йдуть у тому напрямі, щоб „очистити кров“ нащадків тарпана, що заховали тарпанові прикмети в різних мішанцях, які знаходяться по цій Україні. Добираючи до схрещення коні з прикметами тарпана — вони сподіваються одержати тварин, що дуже будуть нагадувати тарпана.

Чи це їм вдасться?

Майбутність покаже.

Е. Жарський.

кож дистриктспортфюрер п. М. Остергоф, що виявляє живу зацікавленість ходом змагань, які зараз же по відкриттю розпочалися.

ВІДГУКНУЛИСЬ УСІ

Про Краєві Легкоатлетичні Змагання дійшли чутки до найдальших наших закутин, і змагуни всупереч воєнним труднощам і невгодам в кількості 78 жінок та 153 чоловіків з'явилися на старті. Їх мета здати перед широким загальним суспільством іспит з дотеперішньої підготовки та додати цьому суспільству бадьорости і нових сил до життя і праці. Вперше прибули до Львова спортсменці дорогої нам Лемківщини і Холмщини, чим дали доказ, що й там на окраїнах, цінують вагу фізичної підготовки. Коломия, Косів, Заболотів, Городенка, Снятин, Сколе, Стрий, Надвірна, Станиславів, Бережани, Чортків, Тернопіль, Тереховля, Самбір, Судова Вишня, Конюхів, Городок, Вербіж, Грубешів, Криниця, Холм, Сянік, Ярослав, Краків і Львів вислали своїх найкращих дочок і синів в благородному змаганні зміряти свої сили.

В РОЗПАЛІ БОРОТЬБИ

Вже першого дня при прекрасній погоді розгорілася завзята боротьба в різних ділянках легкої атлетики. До кожної точки зголошувалось багато учасників і судді мали важке завдання дивитись за своєчасним проведенням змагань. І так напр. в бігу на 100 м. стартувало 36 чол., стрибку в довжину 36 чол., метанні булавою 42 чол., бігу 60 м, метанні м'ячем по 36 жінок і т. п. Змагання продовжувались другого дня в суботу пополудні й цілий день в неділю 6 вересня. В 7 год. вечором наступило закриття змагань, опущення прапору та роздача почесних грамот і нагород побідникам.

ТЕХНІЧНІ ВИСЛІДИ ЧОЛОВІКІВ

100 м.: 1. Петрівський, КЛК Ярослав, 11,9, 2. Микитович, УССК Львів, 12,0, 3. Мартинович О., КЛК Ярослав, 12,0, 4. Лісевич, КЛК Львів, 12,1, 5. Мартинович Я., КЛК Ярослав, 12,2, 6. Рубель, КЛК Львів, 12,3.

200 м.: 1. Микитович, 24,9, 2. Лісевич 25,1, 3. Мартинович О., 25,3, 4. Мацьків, Скала Стрий, 26,0, 5. Сухорський, Довбуш Коломия, 26,0, 6. Рубель 26,9.

400 м.: 1. Банах, КЛК Львів, 57,5, 2. Купчинський, КЛК Львів, 57,6, 3. Мацьків 58,9, 4. Соколовський, КЛК Львів, 60,1, 5. Косович, УТК Заболотів, 60,2, 6. Каратницький, Україна Львів, 60,2.

800 м.: 1. Савчак, КЛК Ярослав, 2:11,2, 2. Банах 2:12,7, 3. Каратницький 2:14,0, 4. Соколовський 2:15,5, 5. Новоженюк, УТК Снятин, 2:16,0, 6. Гавриляк, КЛК Львів, 2:17,2.

1500 м.: 1. Семчук, КЛК — Ярослав, 4:41,9, 2. Савчак 4:42,0, 3. Соколовський 4:42,1, 4. Душний, Булава — Криниця, 4:43,3, 5. Коца, Дністер — Самбір, 4:48,1, 6. Ружилюк, Черник — Станиславів, 4:49,2.

5.000 м.: 1. Стефуранчик, Черногора — Косів, 17:43,8, 2. Аннюк, Пробій — Городенка, 18:00,0, 3. Скальський, Лемко — Сянік, 18:10,1, 4. Добрянський, УССК — Львів, 18:12,5, 5. Савчак, 18:16,2, 6. Яцуха, Червень — Грубешів, 18:16,2.

10000 м.: 1. Стефуранчин 38:54,8, 2. Аннюк 38:55,8, 3. Добрянський 39:57,6, 4. Гродецький, Пробій — Городенка, 41:01,0, 5. Приндусь, Буг — Холм, 42:11,1.

4 × 100 м.: 1. КЛК — Ярослав, 48,4, 2. КЛК — Львів, 48,6, 3. УССК — Львів, 48,7, 4. Дністер — Самбір, 49,0, 5. Довбуш — Коломия, 50,8, 6. Скала — Стрий, 52,8.

4 × 400 м.: 1. КЛК I — Львів, 3:52,8, 2. УССК — Львів, 3:55,0, 3. КЛК — Ярослав, 4:02,9, 4. Довбуш — Коломия 4:03,1, 5. КЛК II — Львів.

Стрибок у висоту: 1. Боровик, УССК — Львів, 1,65 м., 2. Варцаба, УССК — Львів, 1,65 м., 3. Новоженюк, 1,55 м., 4. Стельмашук, Змагун — Теревовля, 1,55 м., 5. Сухорський, Довбуш — Коломия, 1,50 м., 6. Сайкевич, КЛК — Львів, 1,50 м.

Стрибок у довжину: 1. Лісевич, 6,01 м., 2. Жеховський, УТК — Снятин, 5,92 м., 3. Мартинович О., 5,89 м., 4. Мартинович Я., 5,76,5 м., 5. Стельмашук, 5,74 м., 6. Білошевський, Бескид — Надвірна, 5,59 м.

Стрибок жердкою: 1. Гумінілович, Довбуш — Коломия, 2,96 м., 2. Глова, КЛК — Ярослав, 2,86 м., 3. Стефуранчик, 2,56 м., 4. Калинюк, УТТ IV — Львів, 2,46 м., 5. Возняк, Дністер — Самбір, 2,46 м., 6. Кавуля, УТТ IV — Львів, 2,35 м.

Тристрибок: 1. Стельмашук, 12,02 м., 2. Глова, 11,84 м., 3. Сухорський, 11,68 м., 4. Варцаба, 11,49 м., 5. Жеховський, 11,31 м., 6. Гнатів, Дністер — Самбір, 10,99 м.

Метання диском: 1. Семенюк, УТТ I — Львів, 42,5 м. (новий зах. Укр. рекорд), 2. Гнатейко, КЛК — Львів, 35,60 м., 3. Гнатів, 33,14 м., 4. Глова, 31,27 м., 5. Дереш, Зелемінь — Сколе, 30,50 м., 6. Білинський, КЛК — Львів, 30,40 м.

Метання ратищем: 1. Сайкевич, 48,36 м., 2. Костюк, Довбуш — Коломия, 42,86 м., 3. Гурко — Червень — Грубешів, 41,22 м., 4. Гнатейко — 39,35 м., 5. Щедний, Дністер — Самбір, 38,29 м., 6. Мельничук, Бойко — Турка, 37,40 м.

Стусан кулею: 1. Семенюк, 11,59 м., 2. Гнатів, 11,06 м., 3. Мартинович Я., 10,73 м., 4. Гнатейко, 10,32 м., 5. Мартинович О., 10 м., 6. Палюх, Булава — Криниця, 9,97 м.

Метання булавою: 1. Семенюк, 64,96 м. (новий зах. український рекорд), 2. Гурко, 61,42 м., 3. Возняк, Дністер — Самбір, 61,40 м., 4. Сілецький, Довбуш — Коломия, 57,58 м., 5. Тиміцький, Бескид — Надвірна, 56,72 м., 6. Мельничук, Бойко — Турка, 54,05 м.

ТЕХНІЧНІ ВИСЛІДИ ЖІНОК

Біг 60 м.: 1. Варцаба, КЛК — Львів, 8,6, 2. Козак О., Скала — Стрий, 9,3, 3. Кобзар О. УТТ IV — Львів, 9,6, 4. Павликовська, КЛК — Львів, 9,7, 5. Припхан, Черник — Станиславів, 9,8, 6. Фіцалович, Чайка — Чортків, 9,8.

Біг 100 м.: 1. Козак, 15,4, 2. Ковалів, УССК — Львів 15,6, 3. Кобзар 15,8, 4. Павликовська 15,9, 5. Припхан — 15,9.

Біг 200 м.: 1. Варцаба 29,6, 2. Припхан 33,5, 3. Стахів, УТТ IV — Львів, 34,6, 4. Москалик I, УТК — Снятин, 34,8, 5. Москалик II, УТК — Снятин, 37,0, 6. Бурачинська, Черник — Станиславів, 37,7.

Біг 800 м.: 1. Москалик II 2:56, 2. Кульчицька, Дністер — Самбір, 3:00,8, 3. Білинська, Дністер — Самбір, 3:00,9, 4. Неширетна, Пробій — Городенка, 3:02, 5. Чайківська, Дністер — Самбір, 0:04, 6. Жмуркевич, КЛК — Львів, 3,06.

Біг 4 × 60 м.: 1. КЛК I, Львів 36,6, 2. Довбуш — Коломия 38,6, 3. КЛК II — Львів 38,9, 4. Змагун — Теревовля 39,1, 5. УТТ IV — Львів 42,1.

Біг 4 × 100 м.: 1. КЛК — Львів 60,3, 2. УССК Львів 63,4, 3. Довбуш — Коломия 64,6, 4. Черник — Станиславів 65,0, 5. Булава — Криниця, 6. Дністер — Самбір.

Стрибок у довжину: 1. Варцаба 4,52 м., 2. Шухевич, КЛК — Львів, 3,90 м., 3. Луцька, Черник — Станиславів 3,85 м., 4. Припхан 3,81,5 м., 5. Демидюк, Дністер — Самбір 3,81 м., 6. Гера, УССК — Львів, 3,77 м.

Стрибок у висоту: 1. Варцаба 1,41,5 м. (новий зах. український рекорд), 2. Павликовська 1,25 м., 3. Винників М. УССК — Львів 1,20 м., 4. Ковалів 1,15 м., 5. Шухевич 1,15 м., 6. Сопотницька, Дністер — Самбір, 1,10 м.

Стрибок у довжину з місця: 1. Шухевич 2,19 м., 2. Варцаба 2,14 м., 3. Медвідь, КЛК — Львів, 2,12,5 м., 4. Луцька 2,01,5 м., 5. Москалів, КЛК — Львів, 2,01 м., 6. Фіглюс, Черногора — Косів, 1,98 м.

Метання диском: 1. Стефанівська, КЛК — Львів, 28,30 м. (новий зах. український рекорд), 2. Варцаба 26,48, 3. Керницька, УТК — Снятин, 25,36, 4. Шембель, Дністер — Самбір, 24,62, 5. Ніжанківська, КЛК — Львів 8, 08 м., 6. Лелет, Черногора — Косів, 22,29 м.

Метання ратищем: 1. Керницька 27,23 м., 2. Войновська, КЛК — Львів, 20,06 м., 3. Винників 19,35 м., 4. Бурачинська 19,25 м., 5. Москалик II 19,19 м.

Метання м'ячем: 1. Шухевич 28,20 м., 2. Керницька 26,40 м., 3. Сороківська, УТТ IV — Львів, 25,23 м., 4. Демидюк, Дністер — Самбір, 23,90 м., 5. Винників М.,

УССК — Львів, 23,36 м., 6. Ніжанківська 23,03 м.

Стусан кулею: 1. Варцаба 8,12 м., 2. Ніжанківська 8,08 м., 3. Медвідь 7,46 м., 4. Юрчак, Скала — Стрий, 7,35 м., 5. Павлівська, Дністер — Самбір, 7,26 м., 6. Бурачинська 7,19 м.

ДОСЯГНЕННЯ НА ЄВРОПЕЙСКУ МІРКУ

Метання диском 42,05 м — це вже дійсно досягнення, що ставить Василя Семенюка на рівні з іншими чільними змагунами Західної Європи. Наш рекордсмен являв з себе тип справжнього змагуна-борця. Сам кремезної будови, з добре розвиненими м'язами, опалений, немов вилитий з бронзи. Витривалою і систематичною працею дійшов він до нинішньої своєї форми і можна сподіватися, що це ще не останнє його слово. Він скромний, не дивиться на визнання публіки, але здалека від людського гамору удосконалює своє мистецтво. Підчас кожних ферій, їдучи на село відпочивати, бере зі собою як невідлучних товаришів диск, ратище, кулю і тут на широкому вигоні веде свої вправи. Коли б було у нас більше того покрою спортсменів, то рівень нашої легкої атлетики зробив би скоро великий поступ.

ВСЕСТОРОННЯ ЗМАГУНКА

З подивом і правдивою насолодою дивиться око на гармонійний рух тіла бігу, стрибка чи метання на правду всесторонньої змагунки Орисі Варцаба-Кобзар. Здається, що майже без жадного зусилля, так легко, немов летить, перескакує лату чи пробігає означену віддаль, залишаючи за собою на кілька метрів позаду інших змагунків, що всіма силами намагаються означений простір подолати. На цьогорічних змаганнях ставала вона до 9 різних конкуренцій, не враховуючи участі в гінцях, здобула 5 перших та 2 другі місця, поставила новий зах. український рекорд у стрибку у висоту 1,41,5 м, та здобула для свого клубу в загальному точкуванню стільки точок, що їх важко було добути десятком іншим змагункам.

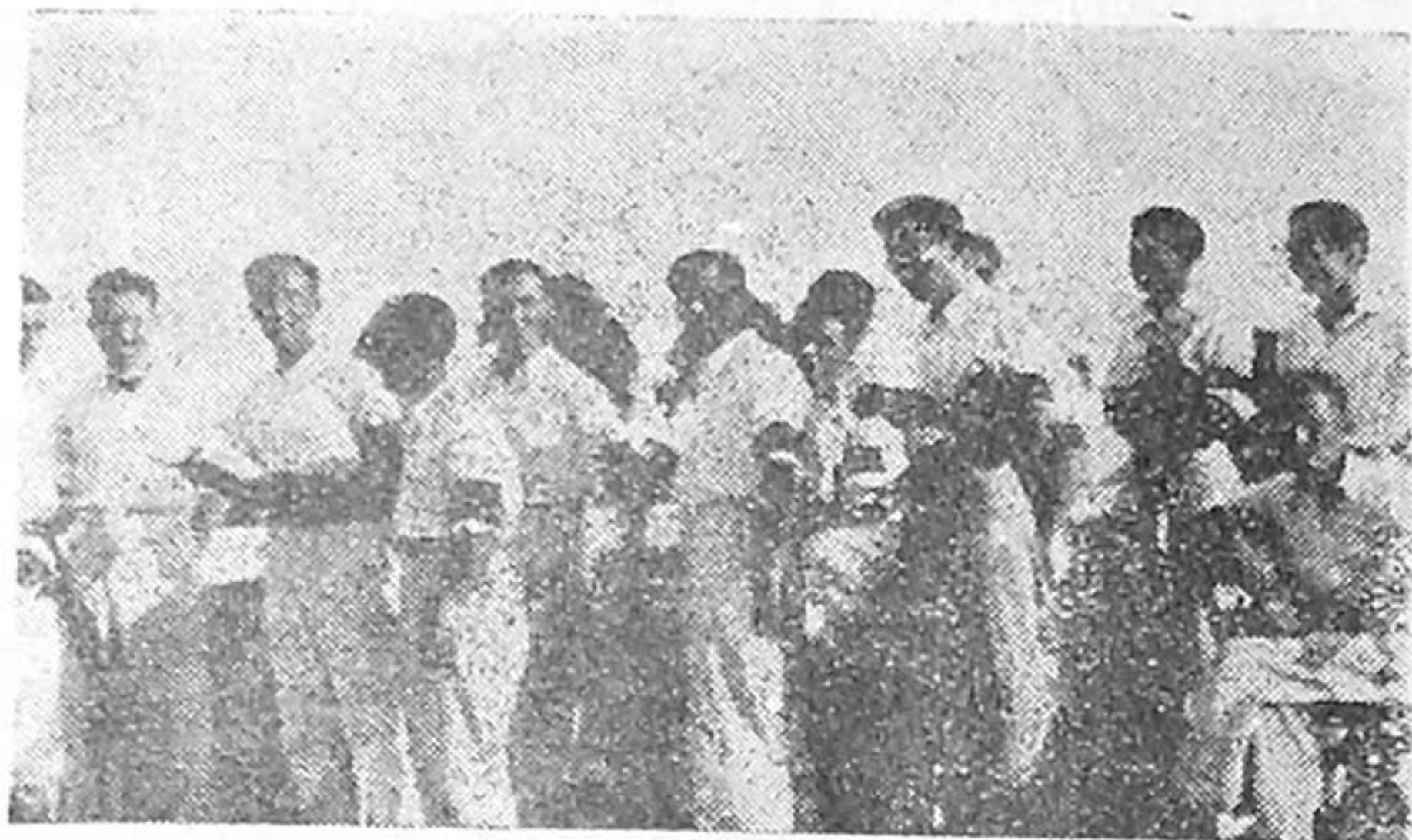
ТОЧКИ ЗА ВСЯКУ ЦІНУ

Хід змагань з самого початку узалежнися від зусиль поодиноких клубів добути для себе якнайбільше точок. Тому-то проводи клубів надужили в дечому свого впливу на змагунів, примушуючи їх ставати до численних конкуренцій. Серед змагунків і змагунів знаходимо багато осіб, що за порядком ставали до 5 і 6 конкуренцій, не враховуючи гінців. Тут і причина, чому дійшло до погіршення досягнень. І на майбутнє ми радили б дозволити змагунам стартувати лише щонайбільше в трьох конкуренціях та крім цього в гінцях. А результат буде напевно кращий, бо це поліпшить організацію змагань та піднесе якість. У результаті точкування добули: КЛК — Львів — 28 точок, КЛК — Ярослав — 27 точок, УССК — Львів — 17 точок, УТТ I — Львів — 9 точок, „Черногора“ — Косів — 7 точок, „Довбуш“ — Коломия — 6 точок, „Дністер“ — Самбір і „Пробій“ — Городенка по 4 точок, „Червень“ — Грубешів, — УТК Снятин, — і „Змагун“ — Теревовля — по 3 точки, „Скала“ — Стрий, „Україна“ — Львів і „Лемко“ — Сянік по 1 точці.

М. Тріль.

З НАШОГО ЖИТТЯ

ЗМАГАННЯ ВЕЛИКОЇ ВАІ І

Бувають різні спортові імпрези. Одні скромні, льокальні, якими цікавиться тільки вузький круг спортовців, а є й такі, що своїми розмірами та значенням виходять навіть поза межі спортового світу й та на деякий час звертають на себе увагу цілого громадянства.

Відома річ, що остання спортова олімпіада в Берліні (1936) була предметом зацікавлення дипломатів, політиків, військових та майже всіх людей усякого звання, хоч би вони позатим не знали, що диском кидається з кола, а ратищем з розбігу. Сам провідник Великонімецьчини А. Гітлер не лиш особисто їх відкривав, але й уважав за потрібне присвятити два тижні свого дорогого часу, щоб весь час приглядатися ходові змагань і своєю присутністю і словами заохоти, підтримати дух німецьких змагунів.

І в нас вже були подібні спортові свята, що дістали історичну назву „Запорізьких Ігрищ“. Ці свята повинні відбуватися раз на п'ять років. Востаннє перед війною в 1935 р. влаштовано тільки зимову частину, бо в літі прийшла заборона польської влади. А заповідалися ці Ігрища надзвичайно, бо готувалися до них широкі маси спортовців цілого краю, та дістали

тоді щирю підтримку громадянства.

Сьогодні важкі умовини воєнного часу відсувають на дальший плян всі інші справи. Але власне тому треба подвійно оцінювати кожний успіх нашого культурного життя. Останні Краєві Легкоатлетичні Змагання повз усіх передбачуваних труднощів перевищили своїми розмірами всі дотеперішні. Це були начебто ті Запорізькі Ігрища, що тоді не відбулися. Тому варто тепер, після їх закінчення, присвятити цим великим змаганням кілька зауважень.

До кожних спортових змагань ставимо подвійне завдання. Змагання — це іспит з дотеперішньої праці змагунів, до якого треба довго і сумлінно готуватися. Вже учень в школі знає добре, що вчиться для себе, а не для професора, який при іспиті, але кожний з нас свідомий того, що коли б не двійка, то таки мабуть не навчився б. Спортові змагання, це також не ціль сама для себе, але вони мають бути заохоченням для змагунів вправляти та удосконалювати себе, а мірилом поступу є тут спортове досягнення.

Крім того такі змагання — це найкращий чинник пропаганди спорту серед молоді.

Слова вчать, але приклади притягають. Покажіть хлопцеві, як біжать 5 км. а хто зна, чи за кілька літ не виросте з нього добрий змагун. В тому власне тайна гегемонії фінляндців у довгих бігах, що в них панує спортова традиція. Нурмі так довго бігав, аж виховав ціле покоління світових рекордистів.

Наші Краєві Легкоатлетичні Змагання вповні виконали своє завдання, бо хоч ми не сподівалися там якихось особливих досягнень, впало 6 українських (галицьких) рекордів, та й інші висліди були зовсім задовільні. Це доказ, що не зважаючи на мало сприятливі умови, наші спортовці працюють далі.

Своє пропагандивне завдання виконали вони ще краще. Кожний, хто слідкував за чимраз завзятішими кінцевими конкуренціями, а потім брав участь у врочистім закінченні та роздачі нагород — скаже, що це було насправду велике спортове свято. Незатерте враження того свята повезуть зі собою його учасники до своїх осередків і в живих позмагових розмовах будуть оповідати про нього тим, що в тому році з різних причин до Львова не приїхали. І довідається про те Гуцулія і Станиславів, Стрий, Коломия, Самбір, далека Криниця, Холм і Грубешів, Тереховля і Бережани, і всюди там заб'ється живіше молоде спортове життя. А на другий рік стрінуться знову на змаговій доріжці давні знайомі з Краєвих Змагань і їх нові противники-друзі, щоб змагатися за найкращу нагороду — лавровий вінець перемоги.

Б. С.

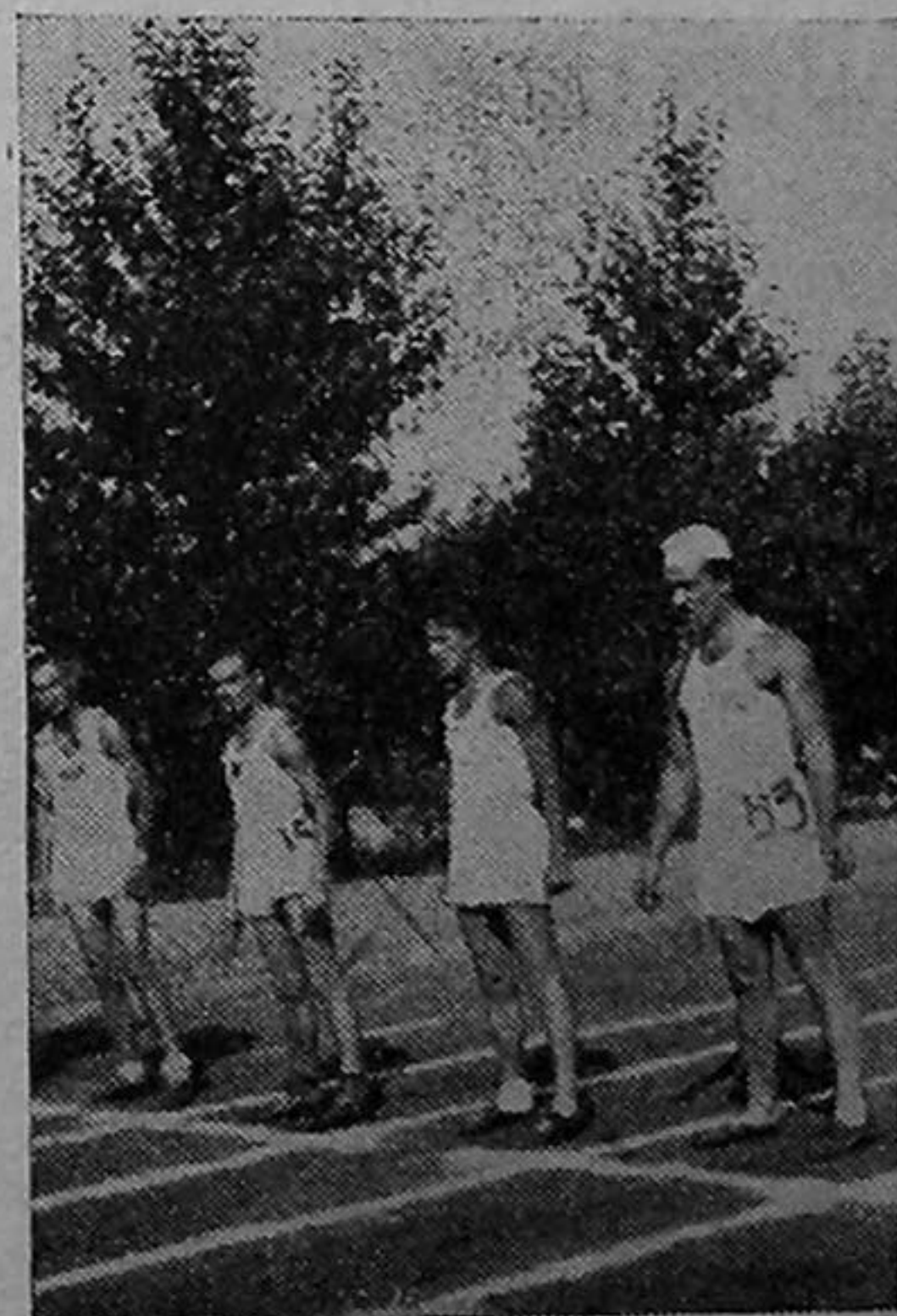
ТРИЗМАГ ОЛЬДБОІВ

За останні роки дуже популярними стали спортові змагання старших спортовців, але, не зважаючи на похвальну ідею, ці змагання все ж таки носять ха-

рактер імпрези більше комічної, як спортової. Одиноким винятком в тому були недавні легкоатлетичні змагання Ольдбоїв, бо вони відбулися без глядачів, а їх учасниками, не зважаючи на літній вік, всі є донині чинними спортовцями. Переможцем вийшов проф. Ілечко, що осягнув на 100 м. 13,4 а в стрибку вгору 1.45 м. Стартувало 18 ольдбоїв.

НЕЗАУВАЖЕНІ РЕКОРДИ

За останніх три роки завмерло також спортове життя і наші найкращі осяги остали на одному місці й поволі призабулися. Пригадали собі їх у зв'язку з Краєвими Легкоатлетичними Змаганнями, де здобуто 6 українських рекордів. Але на диво і організатори і преса зважили тільки чотири поправки, а саме: жіночий диск 28.30, стрибок вгору 1.41.5, чол. диск 42.05 і булавка 64.96 м. Ніхто не звернув уваги на те, що новим і то добрим рекордом є осяг в ратищі Керницької зі Снятина — 27.23 м., а також вислід гінців КЛК 4 × 100 м. — 60.3 сек. Керницька — це нова, дуже талановита, змагунка в метанні, що зайняла крім ратища, друге місце в метанні м'ячем і третє місце в диску.

КОСІВ І ГОРОДЕНКА В ДОВГИХ БІГАХ НЕПЕРЕМОЖНІ!

До найцікавіших конкуренцій кожних легкоатлетичних змагань належать найчастіше біги на 5 і 10 км., хоч вони тривають дуже довго, а змагуни кільканадцять чи більше разів оббігають площу. Цікавою при тому є ця спокійна, обчислена на довгу мету боротьба змагунів за провадження і остаточну перемогу.

На Краєвих Легкоатлетичних Змаганнях до чоловічої групи на 5 км. приєднався несподівано молодий, босий, з обв'язаною головою хлопець з Городенки — Аннюк. Біг без стилю, дрібними кроками, але тримався першого бігуна і навіть брався провадити, а на фінішу зовсім поважно загрожував відомому вже змагуніві Стефуранчикові з Косова. Те саме повторилося на 10 км. з тією різницею, що з початку Аннюк лишився позаду, аж десь коло половини траси, коли вже витяглася черга змагунів, поміг дотягнутися йому до чоловічої групи його „земляк“ Гродецький. Тоді вже Аннюк ішов певно в першій трійці аж до кінця, коли Стефуранчин знаменитим фінішем добуває другу з черги перемогу.

Сподіємося, що ім'я Аннюка від тепер почуємо часто у спортових повідомленнях.

ЦЬОГОРІЧНІ ТАБОРИ МОЛОДІ

Всіх таборів зорганізованих УЦК і УОК було цього року на терені Галичини 22. Всі табори відбулися в часі між 14. VII — 9. IX. 1942 р. Комітет на Львів - місто влаштував 3 табори: 1 в Брюховичах і 2 в Шклі.

1. Табір новиків у Брюховичах існував від 3. VIII по 22. VIII. Комендантом п. Олексин М. Учасників 50.

2. I табір юнаків у Шклі під командою Др. Ю. Старосольського, який тривав від 3. VIII — 24. VIII Закінчило 33 учасників.

В часі відбування табору учасники крім тіловиховання,

суспільного виховання — як теоретичного знання, провели цілий ряд дуже корисних прогулянок, ознайомлюючися з довколишніми селами та засвоюючи собі знання мандрівництва.

3. II табір юначок у Шклі під командою ст. таборовички п. проф. У. Сітницької, який тривав від 3. VIII. — 24. VIII. Закінчило 55 учасниць. Цей табір своїм положенням і виконанням добре обдуманого пляну вибився на передове місце.

Заходами Тернопільського У. О. К. влаштовано три табори:

4. I. Дівочий табір ім. Лесі Українки у Буцневі працював від 14. VII до 9. VIII. Комендант п. Тульчак С. Табір нараховував разом з командою і кухнею 45 осіб, однак, після поширення між таборовиками різних страхітливих вістей, кількість учасниць зменшилася до 24. За весь час праці табору були хворі 3 таборовички. Справа з харчами в таборі поставлена була дуже добре. Учасниці відбули 65 год. теоретичної підготовки, 50 год. практичних занять, 10 прогулянок від 2—8 км. та 30 год. купелі.

5. Табір новиків ім. св. Юрія у Струсіві під командою п. Грома Лавра закінчило 22 учасників. Табір працював від 21. VII — 16. VIII. 1942. Карність у таборі добра. Учасники впродовж таборового життя провели 170 годин на мандрівництві, що творить велику цифру в порівнянні з іншими теоретичними знаннями, даючи доказ, що провід вміло оцінив потребу загартованості в мандрівництві нашої молоді. Табір поцікавився працею села і допоміг громаді скласти списки контингенту.

6. Табір дівочий у Мишковичах під керівництвом обозної Чайківської Ірини існував від 5. VII — 20. VIII. Цей табір мав лише 6 учасниць. Таборовички зі Львова не приїхали. В окрузі не поведено добре таборової підготовки. Шкода, що табір не відбувся, тому що справа харчів була дуже добре налагоджена.

7. Юнацький табір ім. кн. Василька в Будзанові розпочався 15. VII і тривав по 28. VIII. Табір залишило багато учасників, так що підчас перевірки

референта Опіки над Молоддю УОК в Тернополі в таборі було лише 7 учасників. Причина: погано проведено таборову підготовку.

УОК в Коломиї зорганізував табори:

8. Табір юнацький в Косові ім. Гетьмана Мазепи. Відкриття табору 5. VIII. закриття 27. VIII. До табору прибуло 30 учасників, закінчило 16. Найбільше вибуло з табору з причини іспитів у школах. Комендант табору п. Хромовський Степан.

9. Юнацький табір дівочий ім. Княгині Ольги в Поточиськах. Комендантка табору Кадовбянська Степанія. Табір відкрито 6. VIII а закінчено 28. VIII. Табір був невідготовлений. Команда не поставилася серйозно до цієї справи. Табір закінчило лише 8 учасниць.

10. Дитячий табір новиків у Косові під командою п. Волянської Ольги існував від 21. VII по 10. VIII. 1942 р. До табору прибуло 55 учасниць. Закінчило табір 54 учасники. Належить відмітити самовіддану працю команди і булави.

Станиславівський УОК влаштував 4 табори:

11. Дівочий табір у Пасічній, комендант п. Бойчукова існував від 10. VIII — по 30. VIII. Учасників 30.

12. Табір новиків у Пасічній провадив комендант п. Самотулка від 10. VII. по 2. VIII. В таборі було 30 хлопців і 15 дівчат. Слід зауважити, що приміщення там дуже гарне і дуже надається на табори. Табори в Пасічній були одними з краще поставлених таборів і цілковито відповіли своїм завданням.

13. Хлоп'ячий табір у Пасічній провадив п. Петруняк, тривав від 10. VIII по 30. VIII. Табір закінчило 29 учасників.

14. Табір новиків у Долині провадив комендант Швак Лев від 8. VII по 11. VIII. Табір покінчило 38 учасників.

Заходами Стрийського УОК проведено 2 табори в Синевідську.

15. Табір юначок в Синевідську провадила п. Юрчак від 12. VIII до 30. VIII. Стан та-

бору 44 учасниць. На таборі були учениці середніх шкіл, фахових і народних. Учасниці були захоплені (особливо дівчата зі села) таборовим життям. Населення ставилося до табору дуже прихильно.

16. Другий табір з кількістю 36 юнаків у Синевідську під командою о. Дубицького від 12. VIII — 30. VIII.

УОК Калуш влаштував табір юнаків в Ясені. Спеціальну увагу звернено, на легкоатлетику. Проведено письмові та усні іспити перед розв'язанням табору. Провід табору дуже добрий, табор поставлений на високому рівні. На признання за працю заслуговує п. Антонович Володимир.

УОК в Камінці Струмилівій провів табір юнаків ім. Б. Хмельницького у Переспі від 9. VIII по 30. VIII. Комендантом табору був п. інж. Бродович. Табір у Переспі закінчило 16 учасників. В часі праці табору влаштовано 4 курси: суддів, атлетики, картографії, впорядку і історії козаччини. Курс закінчило 16 таборовиків. Відбуто 16 гутірок. Для праці в часі жнив віддано 70 год. Пололи буряки, в'язали снопи, в'язали зерно.

УОК Самбір провів два табори: Табір юнаків під командою п. Судчака Ярослава. В таборі було 50 учасників. Проведено цілий ряд прогулянок по довколишніх селах.

Другий табір для новиків у Самборі відбувся від 6. VIII по 20. VIII. Табір закінчило 48 учасників.

Заходами організаційного Відділу УЦК зорганізовано 3 табори.

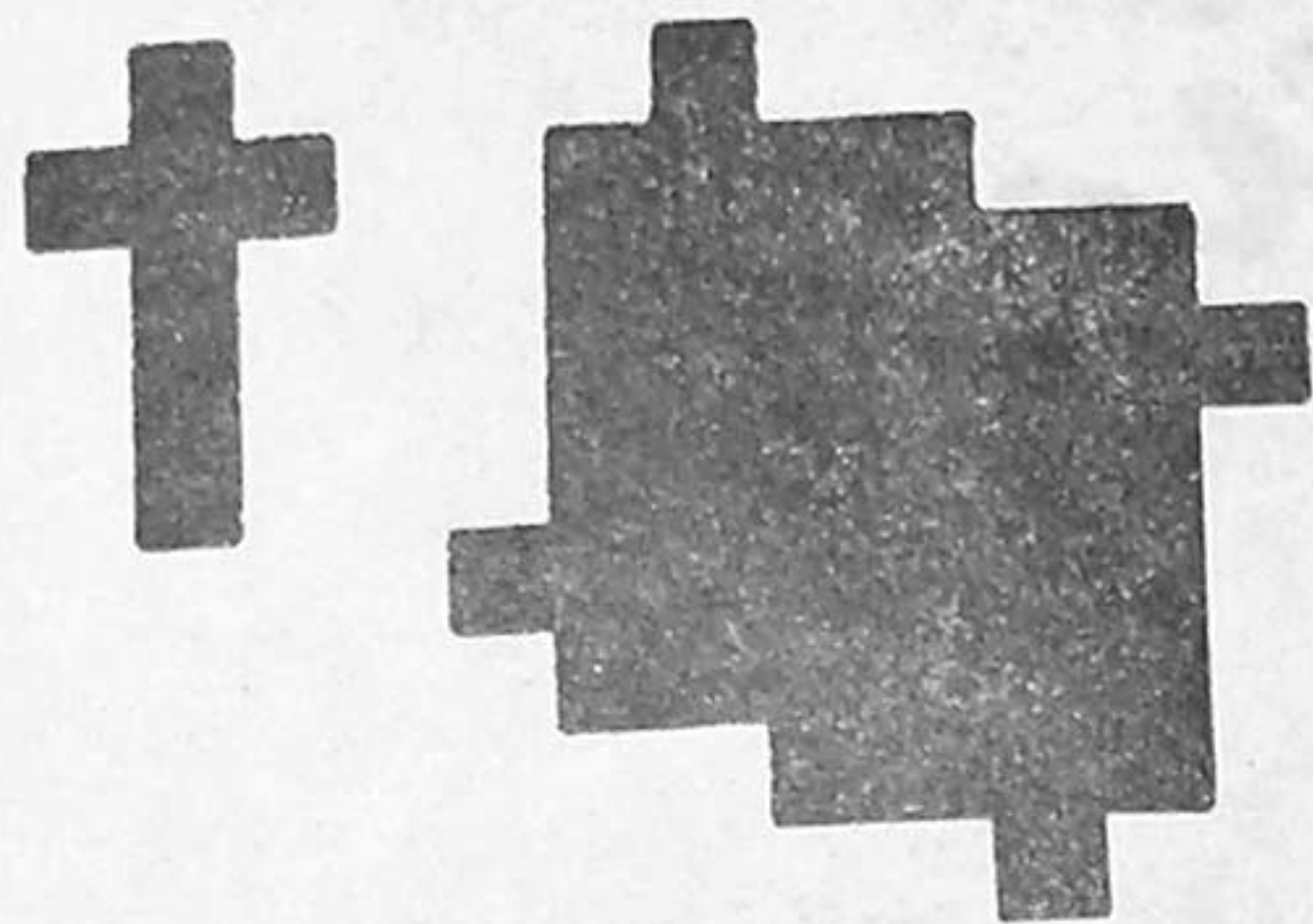
Водний табір у Нижневі під командою проф. Заклинського Мирона працював від 6. VII по 29. VIII. Табір закінчило 25 учасників.

Табір праці на Соколі провадив комендант Целевич Євген від 5. VIII по 21. VIII. Учасників табору 8. Табір працював над відновленням старого приміщення таборів на Соколі. Завдяки добрій команді, табір закінчив намічені праці на Соколі.

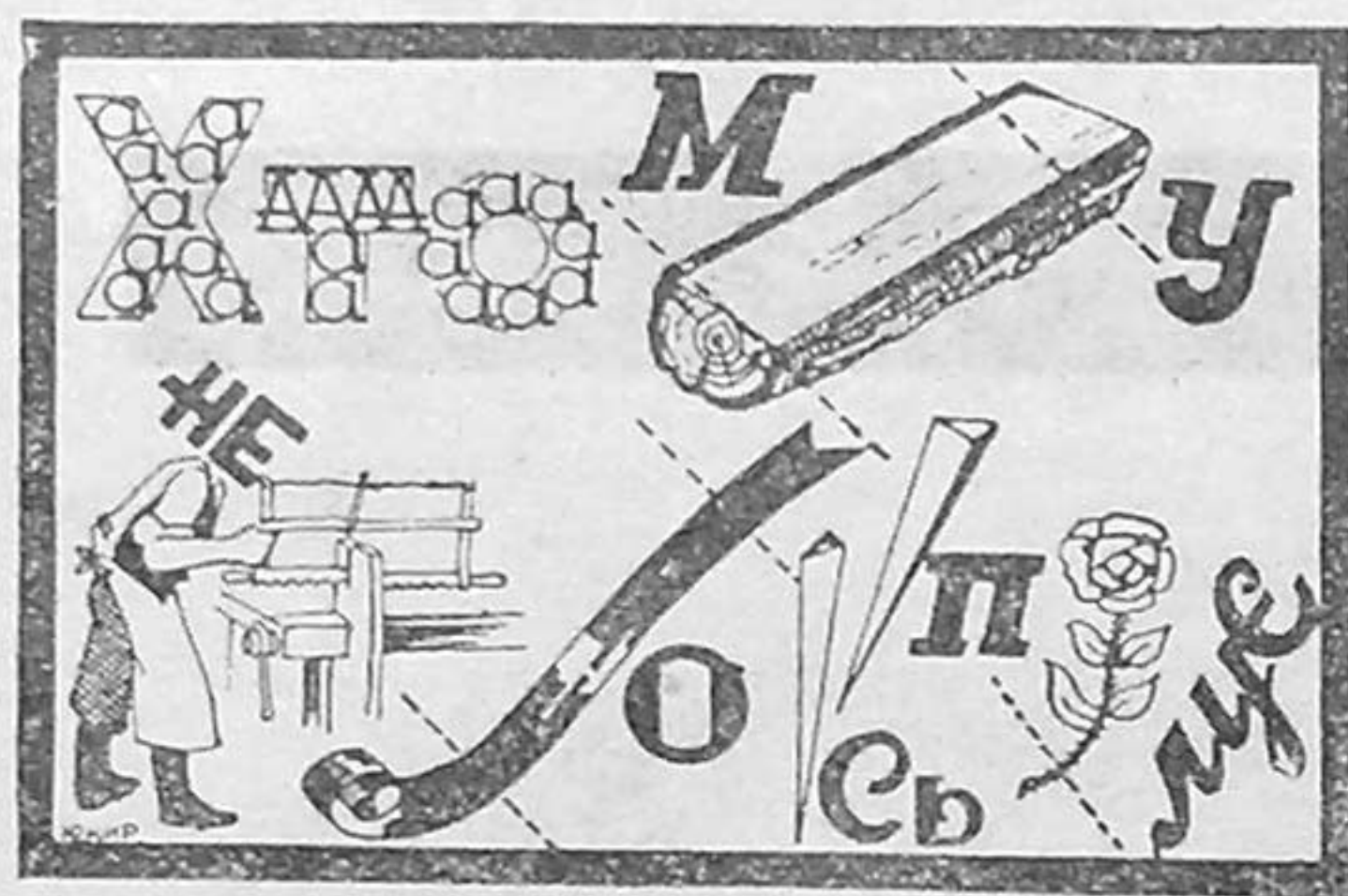
Найкращі табори були: в Шклі, в Брюховичах, в Пасічній, на Соколі, в Косові, і в Переспі.

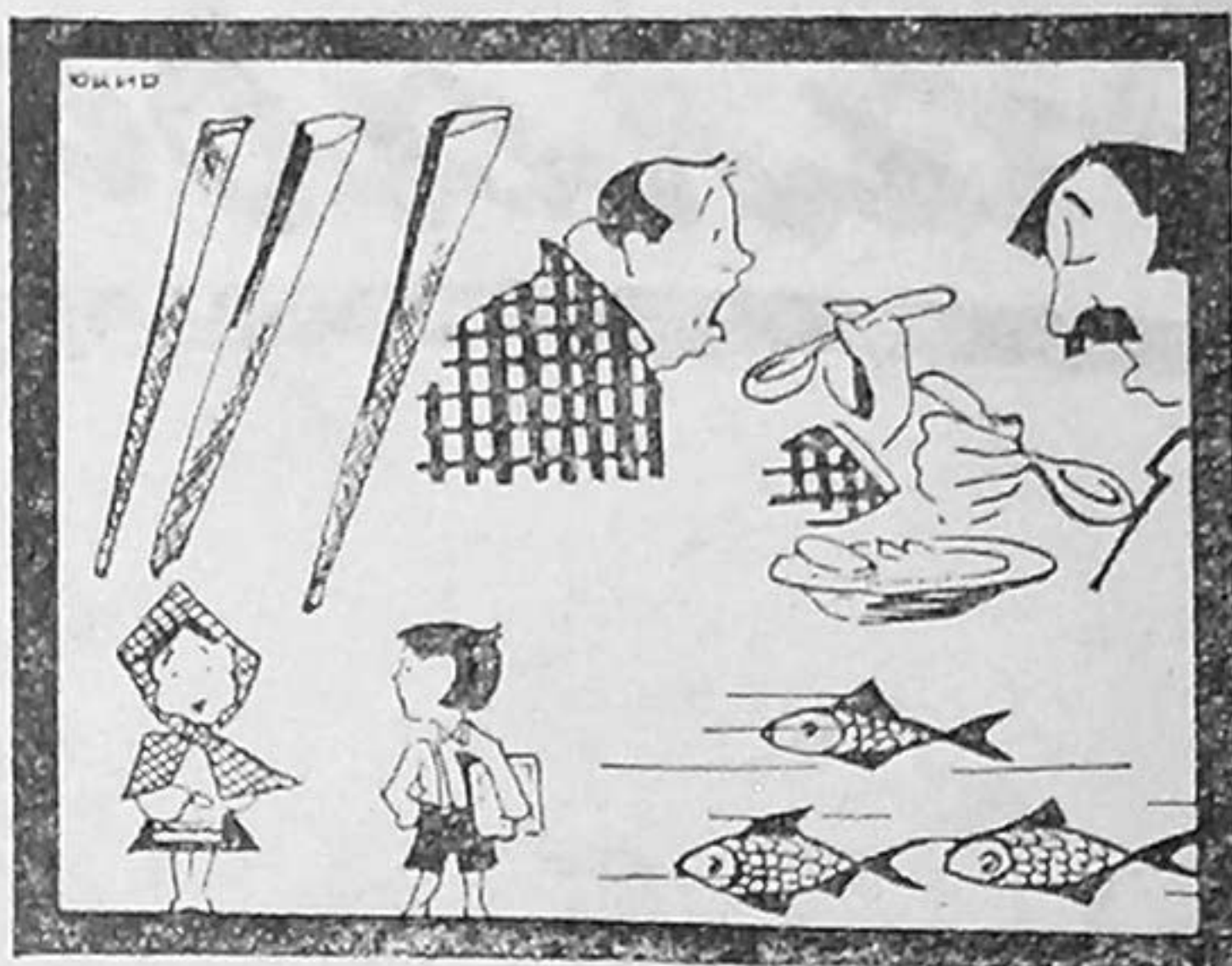
РОЗВАЖИ

Золотникові доручили зробити з нерегулярного шматка золотої бляхи хрестики. Всі хрестики мали бути однакові, і, щоб не пропав на марне ані шматок бляхи. Золотник зробив 6 хрестиків (таких, як на рисунку з ліва). Як він це зробив?

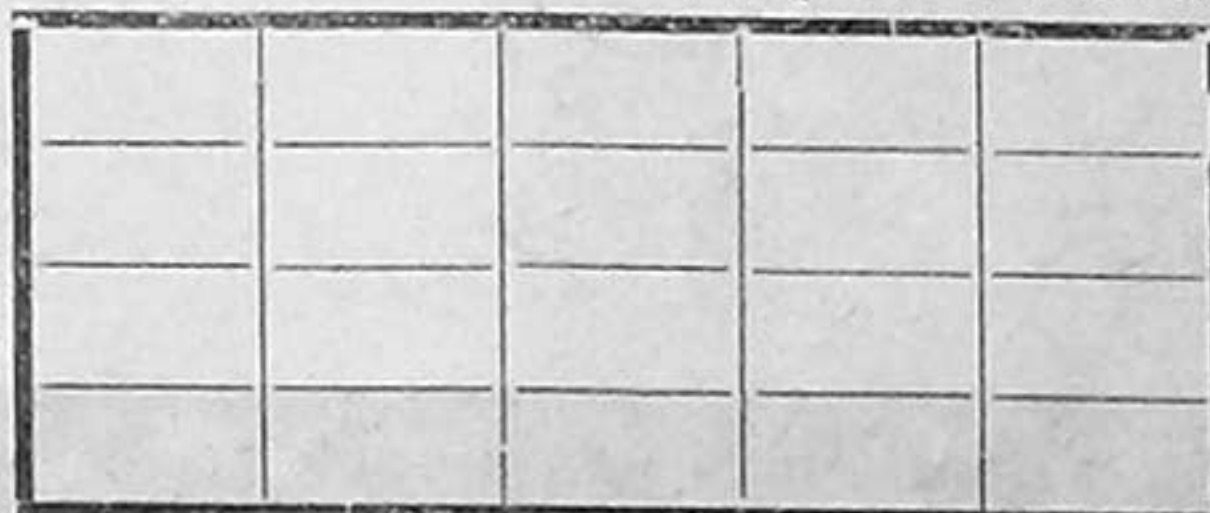
Ребус ч. 17.

Ребус-загадка ч. 16.

ХРЕСТИКІВКА

1. Пароплав без мотора.
2. Оточена берегами вода.
3. Грецьке вино.
4. Дерево в Палестині.

ШАРАДА

1. Робить кожна господиня, щоб утримати білизну в чистому стані.
  2. Домашні звірята — приємні і злодійкуваті.
  3. Без цього селянин не може бути господарем.
- Окремі слова (1, 2, 3) складаються кожне з 4 букв. Всі разом дадуть назву степової рослини. Якої?

Читайте та
передплатіть

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК
«КРАКІВСЬКІ ВІСТІ»
місячну передплату
6.— зл.
слати на адресу:
«УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО»
Краків, — вул. Райхсштрассе ч. 34

Щотижня огляд
культурного й по-
літичного життя

приносить
УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК
«КРАКІВСЬКІ ВІСТІ»
тому вишліть
піврічну перед-
плату
7.— зл.
на адресу:
«УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО»
Краків, — вул. Райхсштрассе ч. 34

Електро - інсталяційні матеріали — може доставляти зі складу
Ченстохова, Марійська ал. 20. та з експедиційного складу Львів, Сикстуська ч. 23.
НІМЕЦЬКЕ ТОВАРОВО - ТОРГОВЕЛЬНЕ ТОВАРИСТВО В. БАРТЕЛЬС & Ко
Адреса: Deutsche Waren - Handelsgesellschaft, Tschenstochau, Marienallee 20.
Телегр. адр.: Варенко, тел. 21-24. — Пошт. скр. 136.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Розв'язки ребусів і хрестиківки з „Дороги“ ч. 8. за серпень:

Ребус ч. 12. „Щастя прийде, то й на печі знайде“.

Ребус ч. 13. „Кожний думай, що на тобі мільйонів стан стоїть“.

Хрестиківка: гора, опір, ріка, араб.

Герась Соколенко — Рівне: Ваш вірш „Волинь“ друкуємо. Працюйте.

С. Вуйковський — Весолівка: Патріотизм виявляється також у тому, що свої думки вибираємо в одію найкращу, яку лише можемо їм дати — гарну українську мову. Чи чули Ви про те, що існує українська літературна мова?

Р. Кухар — Львів: Редакція і Адміністрація журналу це — дві окремі установи. По нагороду треба самому піти і зробити так, як це було написано в „Дорозі“ ч. 3 і 5.

Всім юним Авторам пригадуємо, що реченець надсилання матеріалів на оголошений конкурс (див. ч. 9. „Дороги“ за вересень) минає 15. жовтня. Випробуйте свої сили, юні Автори!

ЖАДАЙТЕ ВСЮДИ

Лікарські інструменти
Ветеринарне приладдя
Окремий дентистичний
відділ у фірмі

М-р ВАСИЛЬ БОЙКО
Львів, вул. Оперна 11 (Сикстуська 2)
тел. 233-69

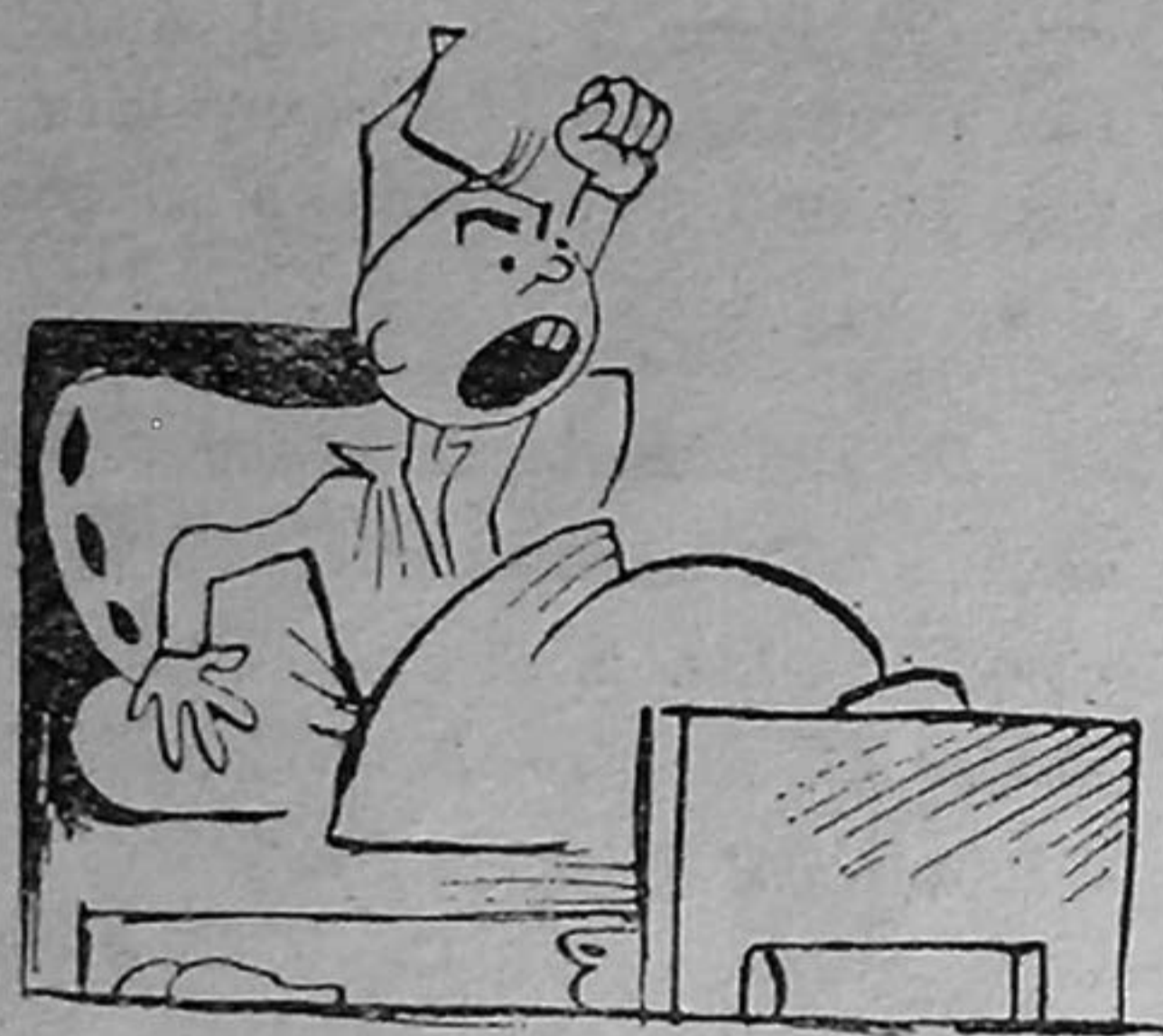
Замовлення виконується за попереднім надісланням грошей до «Центробанку» ч. р-ку 23-136, або до Банку «Дністер» ч. р-ку 40-81

„ДОРОГА“ — ілюстр. журнал. Появляється 15-того кожного місяця. Видає „Українське В-во“, Краків-Львів, Унгарштр. 21. Тел. 233-23. — За редакцію відповідає: Проф. Северин Левицький. — Передплата: річно 8.— зл., піврічно 4.— зл. Поодинокі число 80 сот. — ЦІНИ ОГолошень: Ціла сторінка 640.— зл., 1/2 сторінки 320.— зл., 1/4 сторінки 160.— зл., 1/8 сторінки 80.— зл. Оголошення в тексті 100% дорожчі. — З друкарні Укр. Акад. Наук у Львові, Постгассе 11. — Ukrainische Monatschrift „DORONA“ (Der Weg). Verlag: Ukrainischer Verlag, Krakau, Zweigstelle Lemberg, Ungarnstrasse 21. — Druck: Druckerei Ukr. Akademie d. Wissenschaften, Lemberg, Postgasse 11.

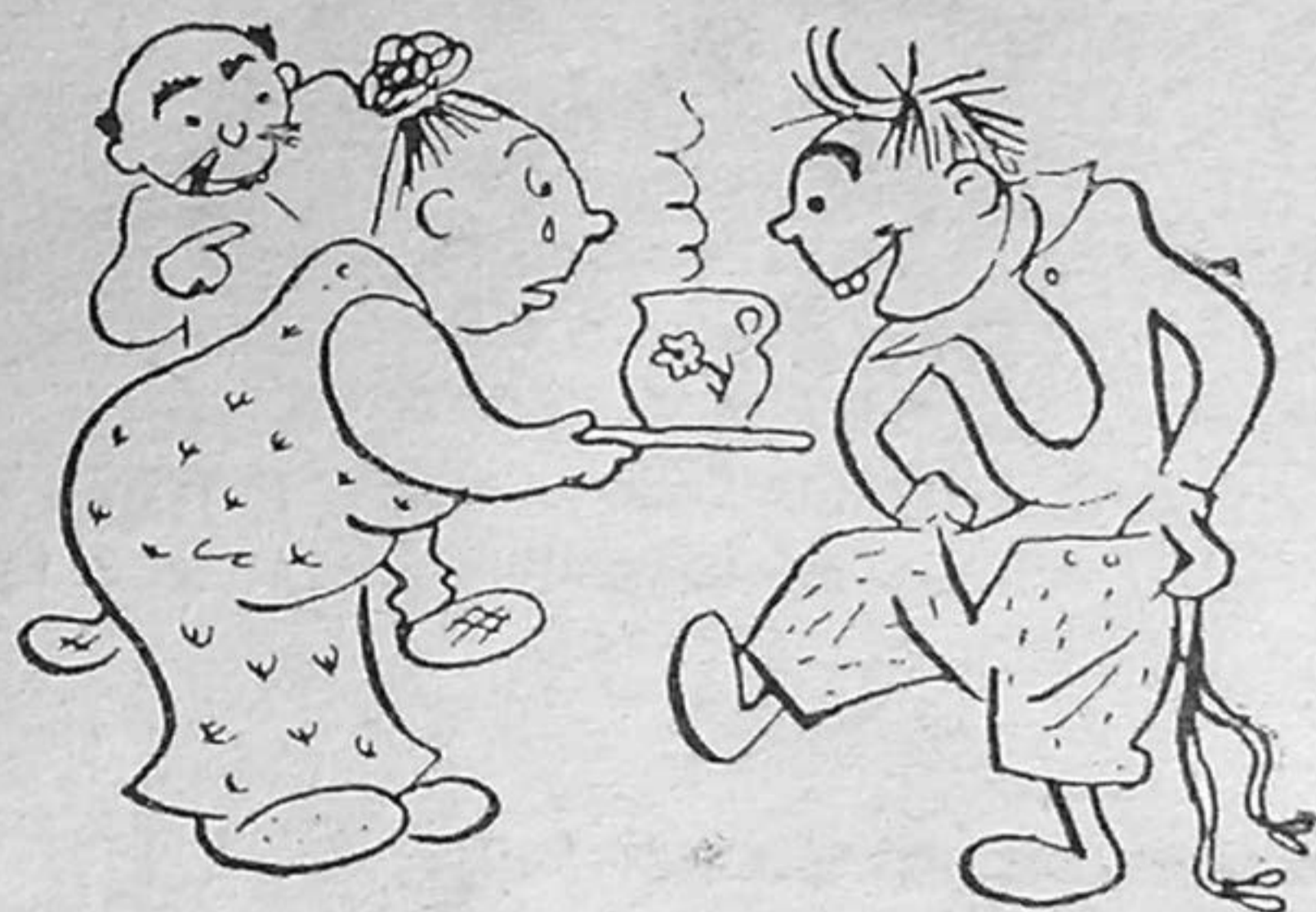
Балабай

1. Балабай збудився зраня:
— Іду на красві змагання!

2. Ах змагання, чиста мука!
В хаті клопіт, рух, розпука.

3. Просить мамця, просить татко:
— Випий кави хоч горнятко!

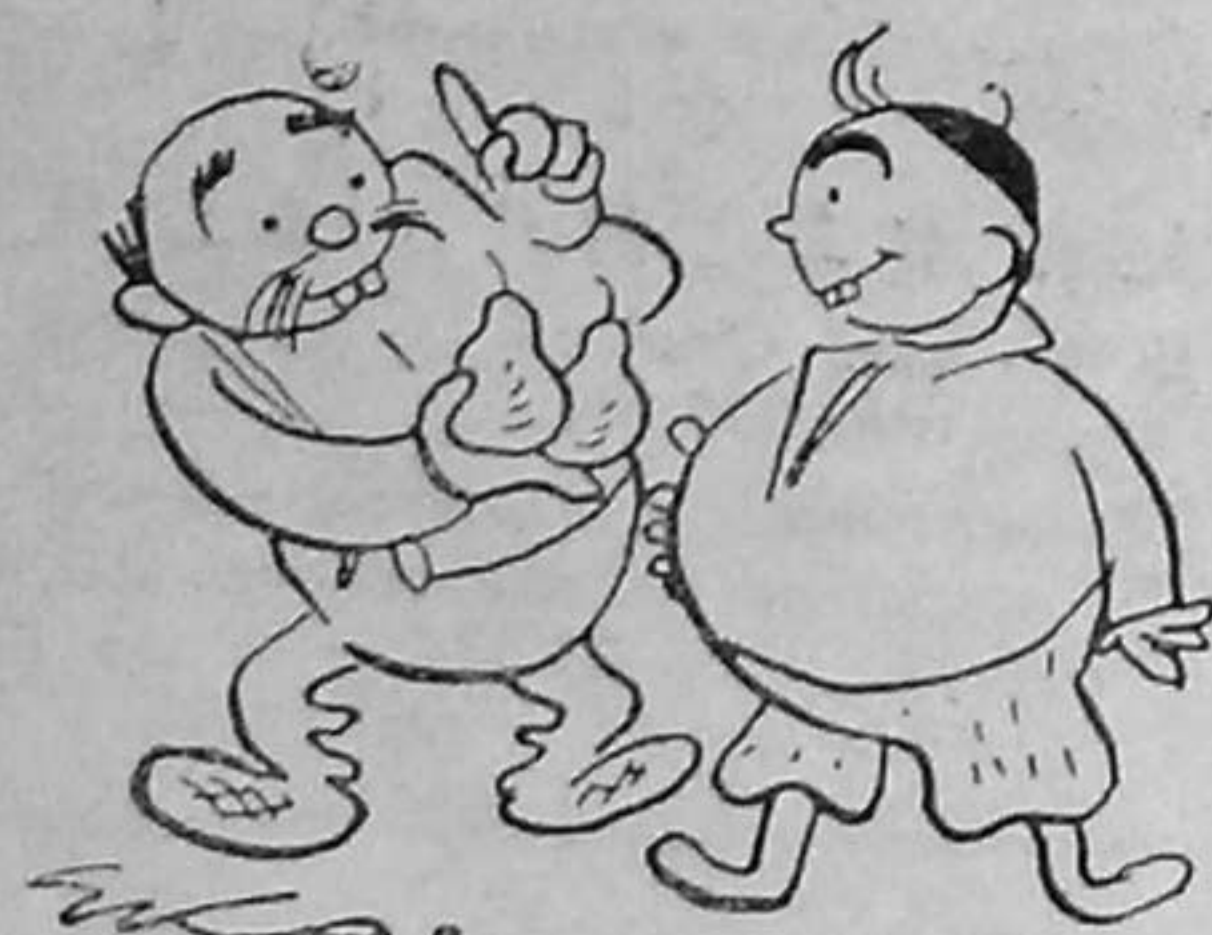
4. — З'їж ще, любцю, каші миску,
Щоб зручніший був у диску.

5. Татко каже: — А до скоку,
Випий, Балабайцю, соку!

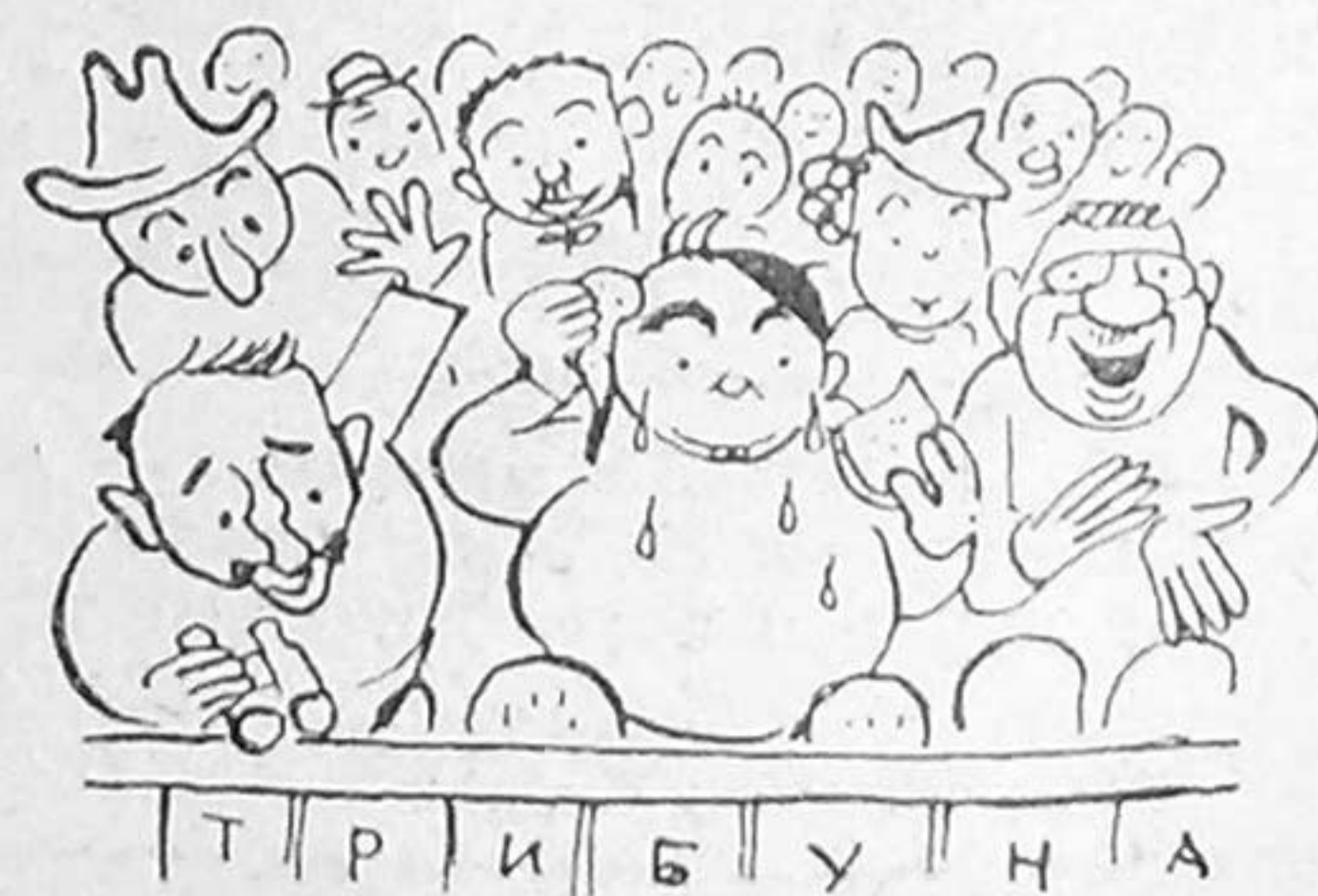
6. Мамця кличе ще й Параску:
— Злагодь сміцьові коубаску!

7. А тут татко: — З'їж дві дулі,
Силу матимеш до кулі.

8. — На дорогу, Балабайку,
На візьми ще хліба пайку!

9. З тим то хлібом від мамуні
Балабай... сів на трибуні.